Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Қўмитасининг бош нашри

РЎЗНОМА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 110 (20. 977) 1991 йил 11 июнь, сешанба ● Рўзнома йилига 256 марта чиқади. ● Баҳоси 8 тийин.

«Совет Ўзбекистони», ТАСС, ЎзТАГ ва рўзномамиз жамоатчи мухбирлари хабар берадилар

ОДАМЛАР МАНФААТИНИ ЎЙЛАБ

● Фармон ва ижро

● Нарх-навонинг ошиши, табиийки, аҳоли турли табақалари ўртасида эртанги кун учун ташвишланишни, безовталанишни келтириб чиқарди. Бироқ жойларда Ўзбекистон ССР Президентининг аҳолини ижтимоий ҳимоялашга қаратилган Фармонлари аҳамиятини одамларга тушунтириш партия, совет, касаба уюшмалари ва комсомол қўмиталарининг тарғибот-ташвиқот ва амалий ишларининг самарадорлигига кўп нарса боғлиқ.

ШУ жиҳатдан қарайдиган бўлсак, Сирдарё вилоятида жумҳурият раҳбариятининг ижтимоий-иқтисодий сиёсат соҳасида олиб бораётган амалий ишлари кенг қўллаб-қувватланяпти, бундан аҳоли мамнун бўляпти. Аҳвол барқарорлашиб, ишчанлик муҳити яратилмоқда. Чакана нархлар ислоҳати муносабати билан товон тўлаш бўйича олиб борилаётган тадбирлар ҳам ўз самарасини бермоқда. Вилоят аҳолисининг тўқсон беш фоизига (542 минг киши) товон тўланяпти. Ижтимоий фойдали меҳнат билан банд бўлган 223 минг кишидан 219 минги ўз вақтида компенсация олди.

Пенсионерлар ва кам таъминланган оилалар ҳақида алоҳида ғамхўрлик қилинаётир. 43,9 минг пенсионернинг 99,1 фоизига товон тўланади, қолганларига эса яқин вақт ичида берилади. Ижтимоий-фойдали меҳнат билан банд бўлмаган ўн саккиз минг кишидан қирқ олти фоизи компенсация тўлаш ҳақида ариза билан мурожаат қилди. Аризаларнинг етмиш фоизи район ва шаҳар комиссиялари, шу жумладан, йигирма уч мингдан ортиғи вилоят комиссиялари томонидан кўриб чиқилди.

Олий ва ўрта махсус ўқув юртлари талабаларига тўла товон тўланди. Ўтган давр ичида жами 27,2 миллион сўм, шундан 12,2 миллион сўми ота-оналарга тўланди.

ЎЗ ХОДИМЛАРИ ТЎҒРИСИДА ҚАЙҒУРИБ

Кўпгина саноат, транспорт, алоқа, аграр ва бошқа корхоналар жамоат ташкилотлари ва уларнинг раҳбарлари жумҳурият Президенти Фармонларига амал қилиб, ўз ходимларининг ижтимоий ҳимояланишини яхшилаш юзасидан қўшимча тадбирлар кўрмоқдалар. Булар ичида болалар муассасалари ва пионер лагерларида, санаторий-курортларда умумий овқатланишни арзонлаштириш учун маблағлар ажратаётганликлари, фахрийлар ва Улуғ Ватан уруши қатнашчиларига қўшимча имтиёзлар яратаётганликлари алоҳида таҳсинга сазовор.

Бир минг олти юз киши ишлаётган Янгиер қурилиш материаллари заводи (директори Ю. М. Холодников)да ишчи-хизматчиларнинг меҳнат шароитини, уларнинг ва оила аъзоларининг турмушини янада яхшилашга қаратилган махсус дастур ишлаб чиқилди. Шу йил апрелдан бошлаб ҳар бир ходимга овқатга тўлаш учун ҳар ойда йигирма беш сўмдан нафақа беріляпти. Йилнинг охирига қадар шу мақсадлар учун 285,5 минг сўм сарфланади. Ёш оилаларга моддий ёрдам кўрсатиш

ҲАРАКАТДА БАРАКАТ

мақсадида фоизсиз узоқ муддатли йигирма минг сўм ссуда, якка тартибда уй-жой қураётганлар учун эса саксон минг сўм ссуда ажратиш назарда тутилмоқда.

Бундан ташқари корхона ходимларига ўзининг ёрдамчи хўжалигидан давлат баҳосида олтмиш минг тонна гўшт етказиб беради. Пионер лагерлари ва санаторий-профилакторийга путёвкалар эски нархда тўланади ва комбинат ҳисобидан қопланади. Ўз оталиғидаги мактабнинг аълочи ўқувчилари учун пионерлар лагерига йигирмата бепул путёвка, уларнинг стипендияларига икки минг сўм, биринчи синф ўқувчиларига қўшимча овқатланишлари учун икки минг сўм пул ажратилди. Комбинат қошида профессор С. Ф. Федоровнинг «Кўз хирургияси» клиникаси филиалини очиш ҳам мўлжалланмоқда. Корхона қошида пойабзал ва кийим-кечак тикиш цехи ишлаб турибди. Унинг маҳсулоти баҳоси бозорникидан анча арзон. Улуғ Ватан урушининг биринчи ва иккинчи гуруҳ ногиронлари квартираси бепул таъмирланяпти. Телефон ҳақлари эса корхона ҳисобидан, ишламайдиган уруш иштирокчилари пенсиясига қўшимча ўттиз сўм тўланмоқда, санаторий-профилакторийга йўлланма эса текин.

«Сирдарьяхлебпродукт» ишлаб чиқариш бирлашмасида (бош директори Ш. Муҳаммаджонов) 1,3 минг киши меҳнат қилади. Уларга қулай шароит яратиш мақсадида ишлаб чиқариш реконструкция қилиниб, замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланмоқда. Натижада шоли оқлаш заводи ходимларининг тариф ставкаси саксон фоизга ошди, бепул овқат ташкил этилди. Шунингдек, санаторий-профилакторийга, туристик саёҳатларга ҳам йўлланмалар текин бўлади.

ИБРАТЛИ ИШЛАР САМАРАСИ

«Сирдарьяводстрой» тресті бўлинмаларида (бошқарувчиси А. С. Ли) қарийб минг киши меҳнат қилади. Бир юз қирқ ва икки юз ўринли иккита болалар боғчаси, икки юз ўринли пионерлар лагери, меҳнаткашлар учун дам олиш зонаси бор. Ходимларнинг болалар боғчаларига бўлган эҳтиёжлари тўла қондирилган, кўп болали оиланинг ўттиз нафар боласи боғчага бепул қатнайди, ўн беш болага эллик фоиз ҳақ тўланади. Пенсияга кузатилаётган ходимга бир минг сўм нафақа берилади. Май ойидан бошлаб ҳар бир ходимга олтмиш сўм товондан ташқари ойига йигирма сўмдан тўланади.

«Голодностепстрой» (бошлиғи И. А. Гамбург), «Сирдарьяэлектросеть» (директори С. Дониёров) каби корхоналарда ҳам ходимларга, уларнинг оила аъзоларига, аёллар ва болаларга ғамхўрлик кўрсатиш юзасидан ибратли ишлар олиб борилаётир.

«Ховос» темир йўл тармоғида етакчи мутахассисларга берилаётган товон қирқ фоизга оширил-

(Давоми учинчи бетда).

Шу кунларда Тошкент районидаги А. Навоий номли жамоа хўжалиги деҳқонлари эл дастурхонига кўплаб пиёз, карам ва бошқа маҳсулотлар жўнатишмоқда. Бу борада Мурод Ғофуржонов бригадаси кўпчиликка ўрнак. Бригада аъзолари 26 гектар майдонда сабзавот, 10 гектар ерда картошка етиштиришди.

СУРАТЛАРДА: 1. Бригада илғорларидан Барно Орипова. 2. Бригада бошлиғи М. Ғофуржонов, Мўмин Қорабоев ва Эркин Раҳмонов билан янги узилган карам сифатини кўздан кечирмоқдалар.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ туширган суратлар.

ПИЛЛАКОРЛАР, МЕҲНАТ ҒАЛАБАНГИЗ МУБОРАК!

● Жумҳуриятимиз пиллачилари пилла тайёрлаш давлат режасини бажардилар.

● Бош пиллахоналарга ҳозиргача 31023 тоннадан кўпроқ хом ашё етказиб берилди.

● Топшириқ 101,2 фоиз бажарилди.

● Етиштирилган ҳосилнинг 85 фоиздан кўпроғи олий навга қабул қилинди.

● Ҳар қути қурт уруғидан ўртача 57 килограмм пилла олинди.

Фарғона, Андижон, Бухоро, Самарқанд ҳамда бошқа вилоятлар меҳнатчилари жумҳурият пиллачиларининг меҳнат ютуғига катта-ҳисса қўшдилар.

Бу йил баҳорнинг ноқулай келишига қарамай, ана шундай натижаларга эришилди. Ёғин-сочинлар, шамоллар, айниқса тунда ҳароратнинг пасайиб кетиши ипак қуртининг ривожланишига ва унинг озуқа базасига салбий таъсир қилди. Пиллачилар фидокорона меҳнатлари, бой тажрибалари туфайли муваффақиятга эришдилар.

Жумҳуриятнинг юзлаб жамоа ва давлат хўжаликларидаги мўл ҳосил усталари ҳар қути қурт уруғидан 80-90 килограмм пилла олдилар. Улар орасида Қорақалпоғистондаги «Ленинизм» давлат хўжалиги, Олтинкўл районидаги «Коммуна», Қоракўл районидаги К. Маркс номли, Жиззах районидаги «Москва» жамоа хўжаликлари ва бошқа жуда кўп хўжаликларнинг пиллачилари бор. Давлатга пилла топшириш давом этмоқда.

(ЎзТАГ).

ДОЛЗАРБ ВАЗИФА

КОММУНИСТЛАРНИНГ ҒАМХЎРЛИГИ ВА ЭЪТИБОРИ АҲОЛИНИ ОЗИҚ-ОВҚАТ МАҲСУЛОТЛАРИ БИЛАН ТАЪМИНЛАШГА ҚАРАТИЛСИН

8 июнь куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида жумҳурият аҳолисини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашни ташкил этиш масалалари билан шуғулланувчи Марказий Комитет комиссиясининг навбатдаги мажлиси бўлди.

Ўзбекистон ССР Ички ишлар вазирлиги, Ўрта Осиё темир йўл бошқармаси коммунист-раҳбарларининг жумҳурият ташқарисига молларни ғайриқонуний тарзда ташиб кетилиши устидан назоратни кучайтириш юзасидан олиб бораётган ишлари тўғрисидаги ахборотлари тингланди.

Кейинги вақтда сарфланаётган куч-ғайратларга қарамай, бу ишда унчалик силжишга эришилмаганлиги таъкидланди. Савдо, тайёрлов, транспорт ташкилотлари ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари баъзи раҳбарларининг йўл қўйиб бериши ва масъулиятсизлиги натижасида қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари, озиқ-овқат ҳамда халқ истеъмоли моллари жумҳурият ташқарисига олиб кетилиши давом этмоқда. Бундай ҳоллар, энг аввало, жойларда молларни ғайриқонуний харид қилишнинг олдини олишга, бундай келишув йўлларини беркитишга қаратилган ишларнинг йўқлигининг оқибатидир. Жумҳурият, вилоят ва Тошкент шаҳар партия комитетларидаги бундай комиссиялар сусткашлик қилаётганликлари муносабати билан ташвиш билдирилди. Уларнинг баъзилари жуда секин ишлаяпти, вазиятни дуруст бошқара олишолмаяпти.

Кўрсатилган камчиликларни тугатиш мақсадида Прокуратура, Адлия ва Ички ишлар вазирликларининг, маҳаллий Советларнинг коммунист-раҳбарларига моллар ғайриқонуний тарзда олиб кетилишига уринишларнинг пайини қирқиш юзасидан қўшимча чора-тадбирлар ишлаб чиқиш тавсия этилди.

Комиссия Тошкент аҳолисини янги сабзавот маҳсулотлари, мева ва картошка билан таъминлаш ишларининг аҳволини муҳокама қилди. Шаҳар аҳолисини қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари билан таъминлашда жиддий камчиликлар ва нуқсонлар борлиги таъкидланди. Сотилаётган маҳсулот сифати ва хиллари танқид қилишга ҳам арзимайди. Харидорларнинг ҳақига хиёнат қилиш, уларни алдаш ҳоллари бўлиб турибди.

Тошкент шаҳар ижроия комитети, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик вазирлиги, Ўзбекистон Кооператив-тайёрлаш савдо бошқармаси ва Ўзбекистон мева-сабзавот-виночилик саноати бошқармаси коммунист-раҳбарларининг эътибори мева-сабзавот маҳсулотлари билан савдо қилишнинг амалдаги шакли аҳоли эҳтиёжларини таъминлаш имконини бермаётганлигига, хусусий бозор билан рақобат қилиш учун шароит яратмаётганлигига қаратилди.

Комиссия тегишли вазирликлар ва идораларнинг коммунист-раҳбарларига яқин вақт ичида қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари савдосини ташкил этишда тегишли тартиб ўрнатиш, «Дала-пештахта» тизимини тартибга келтириш вазифасини топширди. Тошкент шаҳар ижроия комитети, Акмал Икромов, Октябрь ва Собир Раҳимов район ижроия комитетларига Тошкент шаҳар деҳқончилик-саноат тизими район бўғинлари раҳбарларининг ишларнинг аҳволи учун жавобгарлиги масаласини кўриб чиқиш ва тегишли чора-тадбирлар кўриш тавсия қилинди.

Тошкент шаҳри ва Тошкент вилоятида баъзи кундалик эҳтиёж молларини белгиланган меъёрда сотишни уюштириш масалалари ҳам кўриб чиқилди.

Ўзбекистон ССР Савдо вазирлигининг июнь ойида жумҳурият аҳолисини тасдиқланган меъёрда барча турдаги маҳсулотлар билан таъминлаш тўғрисидаги ваъдаси маълумот учун қабул қилинди.

Ўзбекистон ССР Савдо вазирлиги билан Ўзбекбирлашувга аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари ва кундалик эҳтиёж моллари билан меъёрида таъминлашда савдо ташкилотларининг пухта ишлашини назорат қилишни кучайтириш топширилди.

ФРАНЦИЯ ЭЛЧИСИ ҚАБУЛ ҚИЛИНДИ

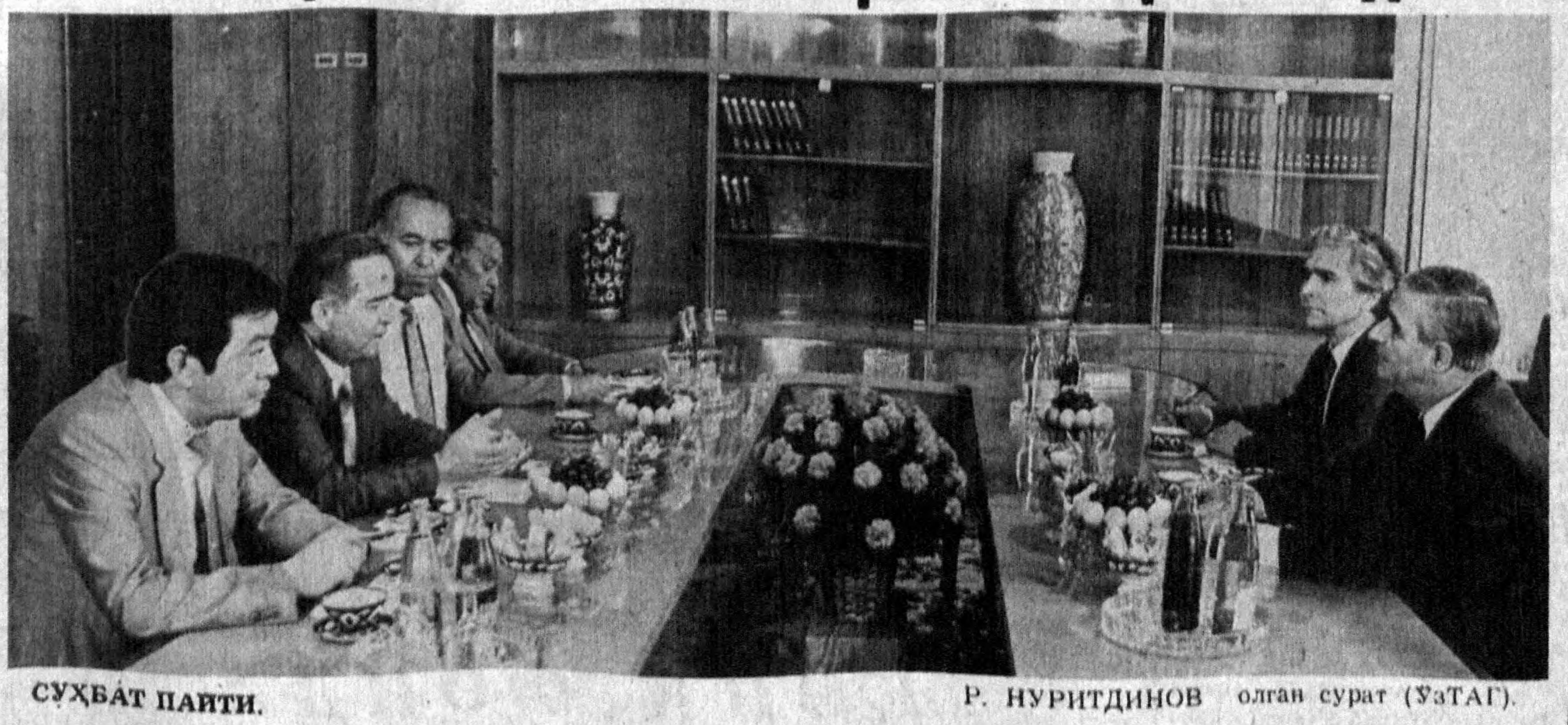

СУҲБАТ ПАЙТИ. Р. НУРИТДИНОВ олган сурат (ЎзТАГ).

Ўзбекистон ССР Президенти И. А. Каримов Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турган Франция жумҳуриятининг СССРдаги фавқулодда ва мухтор элчиси жаноб Бертран Дюфуркни 10 июнь куни қабул қилди.

И. А. Каримов билан Б. Дюфурк ўртасида суҳбат бўлиб ўтди, суҳбат чоғида Ўзбекистон ССР Президенти меҳмонга сўнгги вақтда Ўзбекистонда амалга оширилаётган катта ва муҳим ўзгаришлар ҳақида сўзлаб берди.

И. А. Каримов чет мамлакатлар билан иқтисодий ҳамкорликни йўлга қўйиш учун жумҳурият салоҳияти имкониятлари ва қувватларига элчининг эътиборини қаратди.

Суҳбат чоғида ишбилармонларнинг Тошкентда бўладиган учрашуви тўғрисида гаплашилди, учрашувга 500 нафардан ортиқ хорижий ишбилармонлар ва вакиллар, шу жумладан Франциядан ишбилармонлар таклиф этилган. Икки халқ ўртасидаги азалий маданий алоқаларга, уларни янада ривожлантириш истиқболларига алоҳида эътибор берилди.

Тошкентда Франция элчихонасининг ахборот марказини очиш тўғрисидаги таклиф диққатга сазовор эканлиги таъкидланди.

Элчи Бертран Дюфурк жумҳурият Президентига кўрсатган эътибори учун миннатдорчилик билдирди.

Суҳбатда Ўзбекистон ССР Президент Кенгашининг аъзолари — Ўзбекистон ССР вице-президенти Ш. Р. Мирсаидов, жумҳурият ташқи ишлар вазири С. О. Азимов, Франция томонидан — Франция республикасининг СССРдаги элчихонаси маслаҳатчиси Том Вокье қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

УН ИККИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ КЕНГАШИ БЕШИНЧИ СЕССИЯСИНИНГ ОЧИЛИШИ ТЎҒРИСИДА

Ўн иккинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг бешинчи сессияси эртага, 12 июнь куни соат 15.00 да Ўзбекистон ССР Президенти аппаратининг мажлислар залида очилади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ДИҚҚАТИГА

Ўзбекистон ССР халқ депутатлари 1991 йил 12 июнь куни соат 11.00 да Ўзбекистон ССР Президенти аппаратининг мажлислар залига овоз беришнинг автомат қурилмасидан фойдаланиш тартиби билан танишиш учун таклиф қилинадилар.

Ўзбекистон ССР халқ депутатлари бугун, 11 июнь куни эрта билан соат 9 дан то 18 га қадар Ўзбекистон ССР Президенти аппарати мажлислар залининг фойесида рўйхатга олинади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ГУРУҲЛАРИ ВАКИЛЛАРИ КЕНГАШИНИНГ ҚАТНАШЧИЛАРИ ДИҚҚАТИГА

Ўзбекистон ССР халқ депутатлари гуруҳлари вакилларининг кенгаши эртага, 12 июнь куни соат 13.00 да Ўзбекистон ССР Президенти аппаратининг кичик мажлислар залида бўлади.

ВИЛОЯТ СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

Халқ депутатлари Сурхондарё вилоят Советининг сессияси бўлди. Унда халқ депутатлари Советларининг вилоят ҳудудида яшаётган миллатлар ва элатларнинг ўзига хос маданияти, анъаналари ва урф-одатларини сақлаш ҳамда ривожлантириш ишлари тўғрисидаги масала муҳокама қилинди. Депутатлар аввалги сессияда айтган танқидий мулоҳазалар ҳамда таклифлар қандай бажарилаётгани кўриб чиқилди.

Ташкилий масала ҳам кўриб чиқилди. Х. Ш. Шарафуддинов бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан вилоят ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари вазифасидан озод қилинди. Бу лавозимга илгари вилоят молия бошқармасининг бошлиғи бўлиб ишлаган К. Б. Бобоқулов сайланди.

Сессияда халқ депутатлари вилоят Советининг раиси, вилоят партия комитетининг биринчи котиби Х. Э. Бердиев нутқ сўзлади.

(ЎзТАГ).

● СПОРТ

МАҲОРАТ СИНОВИ

● Олий лига жамоаларининг футболчилари яна қисқа танаффусга чиқдилар. СССР терма командаси аъзолари хорижга жўнаб кетишди. Мамлакатимиз чарм тўп усталари бугун Финляндиянинг Турку шаҳрида иккинчи халқаро учрашувни ўтказишади. Шундан сўнг улар Швецияга йўл олишади. Гетеборг шаҳрининг ям-яшил ўйингоҳларида Швеция, Италия, Дания ва Совет Иттифоқи футболчиларининг ўзаро беллашувлари ўтказилади.

Марказий армия спорт клуби ва Москва автозаводчилари ўртасидаги баҳс билан 14-тур мусобақалари якунланди. Бу ўйинда армиячиларнинг устунлиги яққол сезилди. Турнир карвонбошиси 3:1 ҳисобида ғолиб келиб, ўз жамғармасига икки очкони қўшди. Ҳозир улар ҳисобида 23 очко бор.

● Биринчи лига вакиллари навбатдаги турда дарвозаларга 31 та тўп йўллашди. Энг йирик ҳисоб Абовян шаҳрида қайд этилди. Ставрополь динамочилари маҳаллий «Котайк» жамоасини 6:1 ҳисобида мағлубиятга учратдилар.

Жумҳуриятимиз вакиллари бу сафар икки кучли рақибга қарши майдонга тушишди. Навбаҳорчилар Олмаотанинг «Қайрат» футболчиларини 3:0 ҳисобида ютишди. Фарғона футболчилари Волгограднинг «Ротор» клубидан 2:3 ҳисобида енгилишди.

● Жумҳуриятимиз биринчилиги учун халқаро шашка бўйича баҳс тугади, 12 қатнашчи ғолиблик учун курашди.

Халқаро гроссмейстер тошкентлик Николай Мешчанскийнинг катаклар узра дона суришлари муҳлисларда қатта қизиқиш уйғотди. Бу табиийдир. У ўтган йили мамлакат биринчилиги ғолиби, бу йилги мусобақада эса бронза медали соҳиби бўлган. Н. Мешчанский 12 имкониятдан 10 очко тўплаб, жумҳурият чемпиони бўлди. Халқаро миқёсдаги спорт устаси С. Давидовга иккинчи, спорт устаси С. Гуляевга учинчи ўрин насиб этди.

Воқеалар, янгиликлар, шарҳлар

ОЛДИНДА КАТТА СИНОВЛАР

БУХОРО ВИЛОЯТ ПАРТИЯ ҚЎМИТАСИ ВА ВИЛОЯТ ПАРТИЯ НАЗОРАТ КОМИССИЯСИНИНГ ҚЎШМА ПЛЕНУМИДАН КЕЙИНГИ ЎЙЛАР

«Тангри буюк ўзгаришлар даврида яшашдан асрасин», деб айтган экан донишмандлардан бири. Аммо буни истаймизми ё йўқми, тарихий жараённинг табиий ривожи шундай даврда ҳаёт кечиришни бизга раво кўрди. Коммунист виждони эса воқеалар жумбушини четдан туриб кузатишни эмас, балки унинг сермавж тўлқинлари узра кўзланган мақсад сари дадил сузишни тақазо этмоқда. Қарашлар тўқнашувидан ўт чақнаётган бир замонда эса бу ўткир зеҳн, чуқур мушоҳада, партиявий жасорат талаб қилади.

Вилоят партия қўмитаси ва вилоят партия ташкилоти назорат комиссиясининг қўшма пленумига борар эканман, бир савол мени жуда ўйлантирар эди: пленум минбаридан вилоятда юзага келган ўткир ижтимоий-сиёсий вазиятнинг чуқур таҳлили, қийин аҳволдан чиқишнинг аниқ йўллари кўрсатиладими ёки яна жойлардан ташриф буюрган маҳаллий «раҳнамо»ларнинг навбатдаги «рапорт»ларини тинглашга тўғри келадими? Зеро, муҳокама этилаётган масала ниҳоятда долзарб: шу кунги вазият ва коммунистларнинг вазифалари. Пленумдан бир ҳафта муқаддам вилоят рўзномаларида бу масала бўйича эълон қилинган маъруза матнида баён этилган айрим фактлар эса кишини ниҳоятда ўйлантириб қўяди.

Вилоят бюджетининг камомади яқин келажакда 320 миллион сўмга етиши кўзда тутилмоқда. Бу амалдаги бюджетнинг ярмидан зиёдини ташкил қилади. Беш кишидан иборат шаҳарлик оила ҳар бир аъзосининг ўртача ойлик ҳаражати тахминан 83 сўм атрофида бўлсада, компенсация ва бошқа турли қўшимча тўловлар 56 сўм атрофида бўляпти. Қишлоқдаги оилаларнинг аҳволи эса бундан ҳам оғир.

Айни пайтда Бухородаги жамоа хўжаликларидан 48 тасининг ҳамёни қуп-қуруқ. Кўплаб корхоналар ҳам ўз жамоаларини келгусида компенсация тўлашга қурбилари етмаслигидан хабардор этишмоқда. Йил охиригача барча ишловчиларни компенсация билан таъмин этиш учун вилоят бўйича камида 1 миллиард сўм қўшимча маблағ топиш керак. Бундай аҳвол меҳнат жамоаларида ўткир ижтимоий тангликни вужудга келтираётгани табиий. Партия ташкилотларидан юзага келган оғир вазият учун жавоб талаб қилинмоқда. Коммунистик партия жамиятни бошқариб турган шароитда бундай талабларни қўйиш учун тўла асос ҳам бор. Қийин саволларга бутун айбни марказга тўнкаш билан жавоб бериш эса кўпчиликни қаноатлантирмайди.

Биз бозор иқтисодиётига ўтиш зарурати тўғрисида ойлаб, йиллаб мулоҳаза юритдик. Лекин амалий тайёргарлик ўрнини сафсатабозлик эгаллаб келди. Оқибатда бу тадбирга аслида ҳеч кимнинг тайёр эмаслиги аён бўлди. Афсуски, пленум қатнашчилари эътиборига ҳавола этилган маъруза матнида ҳам қийин аҳволдан қутилишнинг амалий йўллари, бу йўлни ҳаётга татбиқ этишда коммунистлар, бошланғич партия ташкилотлари, партия комитетларининг ўрни ва мавқеи ўз ифодасини топмаган.

— Маъруза матнини диққат билан ўқиб чиқдим, — деди пленумда муҳокама этилаётган масала бўйича сўзга чиққан Шимолий кон бошқармаси электр слесари Н. Кузнецов. — Лекин ундан қўйилган вазифаларни бажариш йўлларини англай олмадим...

Нотиқ ҳақ. Маъруза матнидан ижодий фикрлашга турткн берувчи бирор бир таклифни, йўналишни илғаб олиш қийин. Ҳолбуки, юзага келган оғир иқтисодий вазиятда айнан партия ташкилотлари меҳнаткашларнинг манфаатларини қаттиқ туриб ҳимоя қилишлари лозим. Лекин бу манфаатларни кимдан ва қай йўсинда ҳимоя қилиш керак? Бунда коммунистнинг, бошланғич партия ташкилоти, партия комитетининг ўрни қаерда бўлиши лозим? Маърузадан бу саволларга ҳам жавоб топиш амри маҳол.

Балки шунинг учундир, маъруза матнининг олдиндан эълон қилиниши ҳам вилоят жамоатчилиги ўртасида яхши акс садо бермади. Унга жавобан вилоят партия қўмитасига келган мактублар, телефон қўнғироқларида ҳам партиявий масалалар четда қолиб, асосий урғу хўжалик вазифаларига қаратилган. Ваҳолонки, маърузада қўйилган вазифаларни муваффақиятли бажариш учун биринчи навбатда бошланғич партия ташкилотлари жанговарлигини таъминлаш, турли даражадаги Советларда раҳбарлик курсиларини эгаллаб турган коммунистларга нисбатан талабчанликни кескин ошириш ҳақида сўз боради. Бозор иқтисодиёти муносабатларига ўтиш қийин кечаётганлигининг сабабларидан бири ҳам мана шундай талабчанлик унутилганидадир. Бунинг оқибатида жойларда Президент Фармонларини бажаришга зимдан тўсқинлик қилинаётгани кўзга ташланмоқда.

Пленум арафасида Ғиждувон райони партия ташкилотларида бўлганимизда бунга яққол ишонч ҳосил қилдик. Айниқса, аҳолини қўшимча томорқа ва уй-жой қурилиши учун ер билан таъминлашда бу жойда ўткир ижтимоий вазият вужудга келган. Шундай бўлиши ҳам табиий эди. Чунки районда аҳоли ниҳоятда зич жойлашган. Ҳаммани Президент Фармонида белгиланган даражада томорқа ва уй-жой майдони билан таъминлаш айрим хўжаликларнинг тугатилишига олиб келарди. Шунинг учун ҳам хўжаликлар раҳбарлари турли баҳоналар билан бу тадбирни орқага суришга уринишмоқда.

Пленумда сўзга чиққан район партия қўмитасининг биринчи котиби М. Халиловдан ана шундай бир вазиятда аниқ-равшан, амалий таклифларни кутган эдик. Афсуски, бунинг ўрнига юзага келган вазиятдан нолиш оҳангларини эшитдик, холос. Саркотиб вазиятдан чиқишнинг, аҳволни ўнглаб олишнинг ҳеч қандай йўлини кўрсата олмади.

Пешку районидаги «Москва» жамоа хўжалиги бошқаруви раиси У. Маҳмудовнинг нарх-наво ошиши, турли солиқлар кўпайганидан нолиб гапириши эса қулоққа янада эриш туюлди. Хўш, СССР халқ депутати сифатида унга бу муаммоларни мамлакат Олий Кенгаши олдига қўйишга нима халақит бермоқда?..

Умуман, пленумда коммунист депутатларнинг бу соҳадаги фаолияти ҳақида деярли гап бўлмади. Ҳолбуки, турли даражадаги Советларда меҳнаткашларнинг манфаатларини қаттиқ туриб ҳимоя қилиш, бунинг учун ўз ихтиёрларидаги барча воситалардан оқилона фойдаланиш уларнинг партиявий бурчидир. Улардан қилинган ишлар тўғрисида ҳисоб эшитиш вақти етмадимикин?

Кўпгина бошланғич партия ташкилотларида талабчанлик ўрнини кузатувчилик эгаллаганидан айрим нопок раҳбарлар фойдаланишмоқда. Вилоят партия ташкилоти назорат тафтиш комиссияси раиси О. Холматов бу тўғрида пленумда ўкинч билан гапирди. У Президент Фармонларидан ўзларининг моддий шароитларини яхшилаш учун фойдаланаётган айрим коммунист раҳбарлар «фаолияти»дан мисоллар келтирди. Улар кам даромадли оилаларга сотишга мўлжалланган бузоқ ва қўйларни аввало ўзлари кўплаб сотиб олаяптилар, энг яхши томорқа майдонларини ҳам эгаллаяптилар. Масалан, Бухоро райони «Ленин йўли» жамоа хўжалигидаги хонадонларнинг 35 фоизида на сигир, на қўй бор. Шундай бўлишига қарамай, жумҳурият Президенти Фармонига мувофиқ кам даромадли оилаларга ажратилиши лозим бўлган 180 бош қўйнинг 10 тасини хўжалик бошқарувининг раиси Ғ. Шукуров ўзига олди. Шундай оилаларга ажратилган 37 бош бузоқдан анчасини раис, касаба уюшмаси қўмитаси раиси, ҳисобчи, иқтисодчи ва бошқа идора ходимлари ўзларига олишди. Хўш, қачондан буён раҳбар ходимлар кам даромадли оилалар қаторига кириб қолишди, деган савол туғилади. Раҳбарлик лавозимидаги коммунистнинг худбинлигини қандай баҳолаш керак?

Вилоят ижроия қўмитаси раисининг ўринбосари П. Арсентьев ҳам шундай тоифадаги раҳбарлар тўғрисида айрим фактларни баён қилди. Улар ҳисобдан чиқарилаётган автомобилларни муҳтож ходимларга сотишни таъминлаш ўрнига лавозимларидан фойдаланиб ўзлари сотиб олишмоқда.

Савдо, маиший хизмат корхоналари, таъминот ташкилотларида суиистеъмолликлар кучайиб боряпти. Унинг тармоқларини хусусийлаштиришга тўсқинлик кучли бўляпти. Айни маҳалда савдо тармоғидан атиги ўн биттаси хусусийлаштирилган, холос. Бошланғич партия ташкилотлари, сайланма фаоллар эса бундай аҳвол олдида томошабин бўлиб туришибди.

Вилоят ва шаҳар партия қўмиталарининг раҳбарлари нарх-наво ошганидан кейин меҳнат жамоалари билан учрашишдан имкони борича қочишмоқда. Ип-газлама ишлаб чиқариш бирлашмаси партия қўмитаси котиби М. Ражабова пленумда уларни тўғри танқид қилди.

Касални яширсанг, иситмаси ошкор қилади, дейишади. Вилоят партия қўмитаси, унинг бюроси бу касалликларни ҳис қиляптими? Пленумдан бир кун муқаддам маҳаллий рўзномаларда эълон қилинган «Вилоят партия қўмитаси бюросининг КПСС XXVIII ва Ўзбекистон Компартияси XXII съездлари қарорларининг бажарилишини таъминлаш бўйича иши тўғрисидаги ахбороти»да алоҳида таъкидланишича, «Партия ташкилотлари фаолиятини қайта йўналтиришда янги усулларни ўзлаштириш билан бир қаторда партия сафларини, ички ғоявий интизомни мустаҳкамлаш, коммунистларнинг ўзига топширилган иш участкаси учун масъулиятини ошириш зарурати ҳам пишиб етилди».

Ҳамонки, бундай зарурат англаб олинган экан, пленумда айнан шу ҳақда ҳам фикрлашиб олиш лозим эди. Зеро, пленумлар ҳар куни эмас, ярим йилда бир бор ўтказилади. Олдинда эса партия ташкилотларини катта синовлар кутмоқда. Жанговарлик сусаётган бўлса, бу синовларга бардош бериб бўлармикан?

Н. НАИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ДИПЛОМАТЛАР БИЛАН УЧРАШУВ

Саудия Арабистони ташқи ишлар вазирлиги консуллик хизматининг бир гуруҳ дипломатлари Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турибди. Уларнинг бу ерда бўлишидан мақсад — ҳаж сафарига юбориладиган диндорлар гуруҳига у ерга бориш учун бериладиган руҳсатномаларни расмийлаштиришдан иборат.

7 июнь куни Саудия Арабистони дипломатларини Ўзбекистон ССР Президент Кенгашининг аъзоси, республика ташқи ишлар вазири С. О. Азимов қабул қилди.

Диндорлар сафарини консуллик йўли билан таъминлашга, шунингдек Ўзбекистон билан Саудия Арабистони ўртасидаги савдо-иқтисодий, илмий-техникавий ва маданий муносабатларни ривожлантириш истиқболларига доир ташкилий масалалар юзасидан фикр алмашилди.

Дипломатлар Самарқанд билан танишиш учун у ерга сафар қилдилар.

(ЎзТАГ).

АРХИВ ХОДИМЛАРИ ЖАМИЯТИ ТУЗИЛДИ

Йиллар кетидан йиллар ўтиши билан тарихимиз, шунингдек маданиятимиз, адабиётимиз ва санъатимизда ҳам кўпгина «оқ доғлар» борлиги маълум бўлиб қолмоқда. Ўтмишда унутилган кўплаб асарлар дунё юзини кўрди, сир тутилган нашрлар ва ҳужжатларни ўқувчиларнинг кенг оммаси бемалол қўлига оладиган бўлди. Кўплаб тарихий воқеалар ҳамда ҳодисаларга янгича назар ташлаш имконини берадиган материаллар давр тутқунлигидан халос этилди. Яқин-яқинларда номи тақиқланган кишилар оқланди. Демократиялаш ва ошкоралик жараёнлари архивлар, архив ҳужжатларига нисбатан катта қизиқиш уйғота бошлади, тадқиқотчилар сони, ижтимоий-ҳуқуқий эҳтиёжларни қондириш, маълум бир мазмундаги асарларни ўрганишга доир ишлар ҳажми кўпайишига таъсир қилди.

Кўнгилли асосда ишлайдиган янги жамоат ташкилоти — Ўзбекистон Архив ходимлари жамиятининг Тошкентда ўтказилган таъсис анжуманида ана шу фикрлар қайд этилди, жамиятнинг тузилгани тасдиқланди.

Ҳозирги вақтда жумҳуриятимизда архив ишларини ривожлантиришнинг кўпгина масалалари ҳал этилиши даркор. Бу масалаларга ушбу тизим моддий-техника базасини мустаҳкамлашдан то унинг ходимлари обрўсини оширишгача бўлган ишлар, уларни ижтимоий ҳимоя қилиш зарурлиги муаммолари киради.

Янги жамият Ўзбекистонда архив ишлари даражаси юксалишига кўмаклашмоғи лозим.

Жамиятнинг низомномаси тасдиқланди, жумҳурият кенгаши сайланди. Янги жамоат ташкилотига тарих фанлари доктори, Тошкент давлат дорилфунунининг профессори Т. С. Саидқулов бошчилик қилади.

(ЎзТАГ).

* Маърифат Тошева Бухоро ип-газлама бирлашмасининг 1-йигирув-тўқув фабрикасида меҳнатсеварлиги ва ташаббускорлиги билан намуна кўрсатмоқда. Ҳозир у ва унинг ҳамкасблари тайёрлаётган хом ашёга жумҳурият ва Иттифоқ корхоналарининг талаби ошиб бормоқда. Шу боис ҳам бухоролик тўқувчилар маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини кўпайтиришга ҳаракат қилишяпти.

СУРАТДА: корхонанинг моҳир ип йигирувчиси М. Тошева иш устида.

Ҳ. ҚУРБОНОВ олган сурат.

● Халқ ҳақига хиёнат қилишга уялмайсизми?

ЖИНОЯТ ЖАЗОСИЗ ҚОЛМАЙДИ

Бугунги иқтисодий танглик шароитида озиқ-овқат ва кенг истеъмол моллари билан таъминлашни маълум даражада барқарорлаштиришга қаратилган тегишли чора-тадбирлар кўрилди. Жумҳурият Президенти томонидан қабул қилинган қатор фармонлар ана шулар жумласидандир. Лекин шунга қарамасдан чакана нархлар ислоҳ қилиниши натижасида рўй берган қийинчиликлардан ўз манфаатлари йўлида фойдаланишга уринаётган шахслар ҳам учраб турибди. Ички ишлар органлари ходимлари қонунбузарларга қарши қандай кураш олиб бормоқдалар! Мухбиримизнинг ана шу саволига Жумҳурият ички ишлар вазири ўринбосари Эркин Норсодиқович НОРГИТОВ қуйидаги жавобни берди:

— Жумҳурият ички ишлар органлари аҳоли учун зарур озиқ-овқат ва кенг истеъмол молларининг ташқарига олиб чиқиб кетилишига қарши кескин кураш олиб бормоқдалар.

Шу йил бошидан буён автотранспорт воситалари ҳайдовчиларидан 1252 нафари четга мол олиб кетишаётганда қўлга туширилди. Улар 5 минг тоннадан ортиқроқ озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари, шунингдек 15 миллион сўмликдан ортиқроқ саноат моллари, 600 минг сўмлик қурилиш материалларини четга олиб чиқишга урингандар.

Савдо корхоналарида чакана нархлар қайта кўриб чиқилаётган пайтда кўпгина қонунбузарлик хатти-ҳаракатлари рўй берди. Чунончи, Зомин районидаги «Прогресс» совхозининг Оқар қишлоғида яшовчи «Қурувчи» кооперативининг раиси Б. Давировнинг ҳовлисида турли моллар ортилган 53—91 СИЛ, 85—92 СИО, 21—55 СИО давлат рақамига эга бўлган «КАМАЗ» автомашиналари, Тошкент хўжалик ҳисобидаги «Ресурс» бошқармасидан Кемерово области «Астра» кооперативи 70 минг сўмга сотиб олган рақами белгисиз янги автомашина, 31—17 СИЛ давлат рақамли ЗИЛ «КАМАЗ» автомашиналари текширилди. Бу автомашиналар текширилганда уларнинг ҳайдовчилари йўқ эдилар.

Текшириш натижасида шу нарса маълум бўлдики, машиналарга 321 дона газ плиталар редукторлари, чет элда ишлаб чиқарилган 1728 та шарф, Хитойда ишлаб чиқарилган 2655 та термос, 12 тўплам юмшоқ мебель, 278 та хитой тикув машинаси ва 1,5 миллион сўмлик бошқа моллар ортилганлиги маълум бўлди. Бу молларни четга чиқарган дўконларни аниқлаш бўйича ишлар давом этмоқда.

Бишкек шаҳридаги автотранспорт корхонаси ҳайдовчиси Андижон вилоятидаги Жалолқудуқ район матлубот жамияти умумий овқатланиш корхонаси омбор мудири М. Ғофуровдан 8 тонна ун олиб, шу йилнинг 2 апрель куни уни жумҳуриятимиздан четга олиб кетишга ҳаракат қилган. М. Ғофуров устидан жиноий иш қўзғатилди. Зарафшон район матлубот жамияти қабул пункти мудири Э. Самадов ҳам мўмай пул орттириш йўлига кирган шахслардан бўлиб чиқди. У 1500 килограмм магиз ва 2 минг килограмм олмани Москва вилоятининг Клин шаҳрига олиб кетишга ҳаракат қилаётганда тўхтатиб қолишди.

Ҳарбий савдо идорасига қарашли 5-магазин мудири В. Ф. Егорова ҳам улардан қолишмади. Шу йилнинг 26 март куни ўзининг Гузерский деган қариндоши номига контейнерда Калининград станциясига 90 минг сўмлик саноат ва озиқ-овқат маҳсулотларини уй-жой жиҳозлари деган баҳона билан жўнатишга ҳаракат қилди. Бу «жиҳоз»лар қирқ минг жуфт чет эл пойабзали, 30 та аёллар блузкаси, 100 жуфт аёллар колготкаси, Япон видеомагнитофони, 4 та туркча пальто, 200 литр ёғ, 120 шиша арман коньяги, 24 килограмм сариёғ ва бошқа нарсалардан иборат экан. Бу ҳақдаги ҳужжатлар Тошкент горнизони прокуратурасига жўнатилди.

16 апрель куни Жиззах шаҳрида 18—84 ЧИМ давлат рақамли «КАМАЗ» автомашинаси тўхтатилди. У Чечен-Ингушетия хўжалик ҳисобидаги 15-қурилиш бошқармасига қарашли экан. Унинг ҳайдовчиси И. Доурбеков 1370 килограмм сариёғ, 662 банка гўшт консерваси, 152 килограмм маргарин, 7,5 тонна ун, 500 шиша пахта ёғини олиб кетишга уринган. Бу маҳсулотлар вилоятдаги турли магазинлардан сотиб олинган. Улар аҳолига сотиш учун базаларга қайтарилди.

Ички ишлар органлари молларни эркин савдодан яшириш ҳолларини ҳам қидириб топиш ва аниқлаш соҳасида катта иш олиб бормоқдалар. Шу йилнинг ўзида 3,5 миллион сўмликдан ортиқ ана шундай моллар топилиб, аҳолига сотилди.

20 март куни Наманган коопстепторги бошқармасининг 33-магазинида текшириш ўтказилди. Бу дўкон «Наманганирстрой»га қарашли 7-кўчма механизациялашган колоннаси ишчи ва хизматчиларига хизмат кўрсатади. Унинг расталари бўш эди. Бироқ магазиннинг ёнгинасидаги ертўлада эркин савдодан яшириб қўйилган моллар топилди. 2729 шиша «Тўмарис» коньяк настойкаси, 624 шиша турли номдаги ароқ, 604 килограмм чой, 250 килограмм сариёғ, 27 қоп ун, 195 минг дона аёллар колготкаси ва бошқа 87 минг сўмлик моллар ана шулар жумласидандир. Бундан ташқари ушбу бинодан 5650 сўмлик давлат заёми ва 45 минг сўм пул топилди. Шу магазин мудири М. Жабборова, унинг отаси О. Дадамирзаевларнинг уйларида юқорида кўрсатилган ва бошқа хил 210 минг сўмлик камёб моллар топилди. Сигареталар, дезодорантлар, автомашиналар учун эҳтиёт қисмлар, биллур вазалар, сақичлар, хуллас хил-хил моллар. Қонунбузарлар қилмиши юзасидан вилоят прокуратураси жиноий иш қўзғади.

Самарқанддаги Марказий универсал магазини ҳам текширилди. Унинг 2/1 бўлими мудири Д. Сатторов харидор ҳақига хиёнат қилиб, унинг 201 сўмини уриб қолган. Ушбу бўлим омборхонаси текширилганда бу ерда 21 минг 90 сўм пул ва 19 минг 39 сўмлик чет эл ва Ватанимизда ишлаб чиқарилган камёб моллар яшириб қўйилганлиги маълум бўлди. Яна шу нарса маълум бўлдики, Д. Сатторов ўз қўл остидаги молларни сотиш учун ҳеч ерда ишламайдиган У. Абдураупов ва А. Ашуров деган шахсларга сотиш учун бериб турган. Улар бу молларнинг баҳо ёрлиқларини йўқ қилиб, ўзлари истаган нархда сотганлар. Ҳозирги кунда Самарқанд вилоят ижроия комитети ички ишлар бошқармаси терговчилари бу иш юзасидан жиноий иш қўзғадилар. Яшириб қўйилган моллар эса аҳолига сотиш учун эркин савдога чиқарилди.

Бундай мисолларни яна кўплаб келтириш мумкин. Ўйлаймизки, ходимларимиз ўз фаолиятларини янада жонлантирадилар. Ўз хушёрликларини ошириб, меҳнаткашлар ризқига кўз олайтирган қонунбузарларга қарши курашни янада авж олдирадилар. Улар ўз ғаразли мақсадларига эришишларига йўл қўймаслик учун бутун куч ва имкониятларини ишга соладилар.

Суҳбатдош
М. МИРЗАМУҲАМЕДОВА,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ПАРТИЯ САФИДА ЯРИМ АСР

Ховос районидаги Юқори Сармич қишлоғида истиқомат қилаётган Райимберди бобо Худойбердиев 80 ёшдан ошди, партия сафидаги фаолиятига эса ярим асрдан кўп бўлди. Р. Худойбердиев колхозлаштириш даврининг фаол қатнашчиси.

1945—1946 йилларда у отлиқ аскарлар сафида Хитой Халқ Жумҳуриятини ҳимоя қилишда қатнашди. Тинч ҳаёт жабҳасига қайтгач, яна жамоа хўжалигида ўз меҳнат фаолиятини давом эттирди. Ҳозирги Боёвут районидаги «Коммунизм» жамоа хўжалигига бориб, қўриқ ерларни ўзлаштиришда ғайрат кўрсатди, бўлим бошқарувчиси, агроном, боғдорчилик бригадаси бошлиғи ва гидротехник вазифаларида ишлади.

Райимберди бобо қаерда ва қайси лавозимларда ишламасин, доим фидойилик кўрсатди, эл ҳурматига сазовор бўлди. Кўп йиллик хизматлари учун бир қанча орден ва медаллар билан мукофотланди.

Р. Худойбердиев ҳозир ҳам сафда, тетик ва бақувват, ўз шахсий томорқа хўжалигида экин экиб боғ-роғлар ташкил этмоқда. Унинг катта ўғли Сувонқул Тимирязев номли хўжаликнинг, кичиги Мавлонқул эса Ширин шаҳридаги ҳунар-техника билим юртининг раҳбарларидир. Бобонинг 30 дан ортиқ невaралари ҳам турли соҳаларда хизмат қилмоқда.

Р. Худойбердиевнинг партия сафига қабул қилинганига эллик йил тўлиши муносабати билан яқинда йиғилиш бўлиб ўтди. Унда Ховос район партия қўмитасининг биринчи котиби Ғ. Шарипов кекса коммунистга фахрий ёрлиқ ва «КПСС сафида 50 йил» нишонини топширди. Сирдарё вилояти партия қўмитаси котиби М. Нарзиқулов, Райимберди бобонинг сафдошлари ва шогирдларидан Р. Жумаев, Н. Хожиев ва бошқалар уни қизғин табрикладилар.

Т. ОСТОНАҚУЛОВ.

* Тошкент қишлоқ хўжалиги машинасозлиги заводида йил бошиданоқ бозор муносабатларига ўтиб ишлаш учун пухта ҳозирлик кўрилиб, тегишли тадбирлар амалга оширилди. Ҳамжиҳат ҳаракат ўз натижаларини бермоқда. Корхона аҳли хом ашё тақчиллигига қарамай барқарор фаолият кўрсатиб, план ва топшириқларни ошириб бажаряпти.

Суратда: қуюв цехининг тажрибали ишчиси Ҳамид Голимов.

Т. КАРИМОВ туширган сурат.

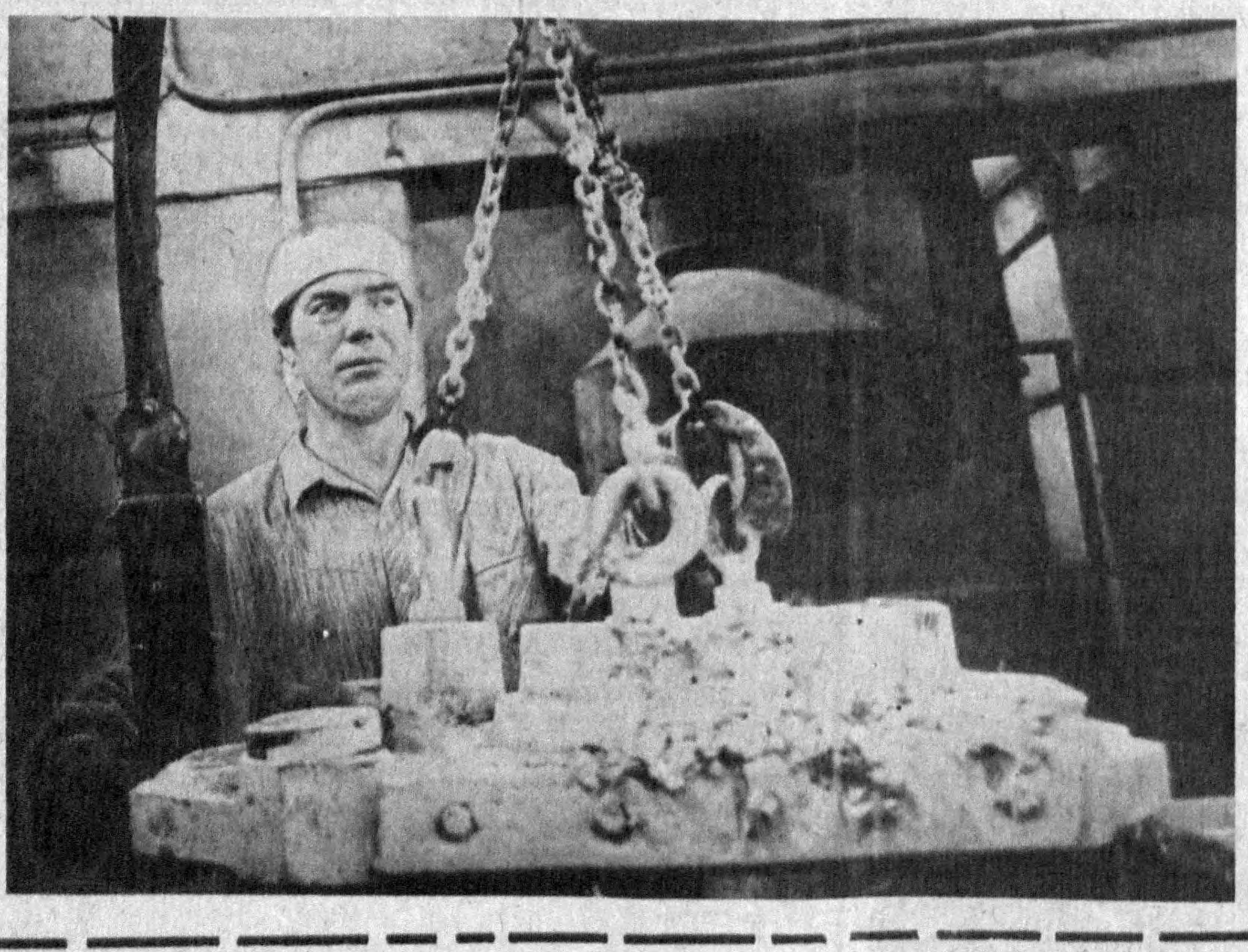

● Муштарийлар хатларидан

АМАЛИЙ ҲАМКОРЛИК

Ҳозирги мураккаб даврда режа ва шартнома мажбуриятларини бажариш фахрли ҳисобланади. Урганчдаги ремонт-экскаватор заводи ўтган йили фақат шартнома мажбуриятларини 4 миллион сўмга бажарибгина қолмай, товар маҳсулоти ишлаб чиқариш режасини 103,3 фоизга уддалади. Бу 5 миллион 990 минг сўмликдан зиёддир. Бундан ташқари режага қўшимча равишда 5 та экскаватор тайёрланди. Корхона 1994 йилгача 700 экскаватор тайёрлашни мўлжалламоқда.

Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги вазирлигининг бевосита ёрдамида корхона Донецкдаги турдош корхона билан шартнома тузди. У ерда зарур деталь тайёрлайдиган участкада ишчи қўллари етишмаётганлигини ҳисобга олиб, ўз ёрдамларини аяшмади. Мана 3 йилдирки, бу ҳамкорлик давом этмоқда.

— Бизга яқинлашиб келаётган бозор иқтисодиёти ҳеч қандай қийинчилик туғдирмайди, — дейди завод директори Мадраҳим Қурбонниёзов. — Авваллари ҳам бизда бозор бўлганди. Бироқ бу бозорда ҳамма нарсани катта пулга сотиб олиш мумкин эди. Энди эса иқтисодиётда тадбиркорлик ва эркинлик даркор. Биз уч йилдан бери ижара ва хўжалик ҳисоби асосида иш юритяпмиз. Юксак кўрсаткичлар учун заводимиз бир неча бор кўчма Қизил байроқ билан тақдирланган.

Ҳақиқатан ҳам заводда одамларга яхши меҳнат шароити яратиб бериш билан бирга уларни рўзғор учун маҳсулот сотиб олишда навбатларда туришдан озод қилинди. Бинобарин, гўшт, асал, мева ва сабзавотлар корхонанинг ёрдамчи хўжалигида етиштирилиб, ишчиларга арзон нархда сотилмоқда. Бунинг учун корхона ихтиёрида 240 гектар майдон бор. Шунингдек, ўтган йили Донецкдаги дўстларга ҳам 200 тонна қовун жўнатилди. Донецкдаги дўстлардан болалар аттракциони, консерва қопқоқлари, мебель учун ишлатиладиган майда деталлар ва бошқа зарур нарсалар тайёрлашни ҳам ўрганиб олишди.

М. МАМАТОВА,
Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги вазирлиги матбуот маркази ходими.

КИЧИК КОРХОНА — КОНИ ФОЙДА

Учқўрғон районидаги Ленин номли жамоа хўжалигида ўтган йили консерва цехи ишга туширилганди. Яқиндан бошлаб унинг тўла қувват билан ишлаши таъминланди. Эндиликда бу ерда тут, гилос ва қулупнай меваларидан мураббо ва шарбатлар тайёрланиб, харидорларга етказиб беріляпти.

Мазкур цех хўжалик далаларида, аҳоли томорқасида етиштирилган ва истеъмолдан ортган мева-сабзавот хом ашёси эвазига фаолият кўрсатмоқда. Цехнинг 6 гектар майдондаги ёрдамчи хўжалигида эса помидор, бодринг ва резавор экинлар парвариш қилиняпти. Бу маҳсулотларни ҳам келгусида шу ернинг ўзида қайта ишлаш кўзда тутилмоқда.

— Ҳамжиҳатлик билан ишласа кичик корхона — кони фойда экан, — дейди цех ишчиси Э. Қодиров. — Йил охиригача хўжаликка 150 минг сўм соф фойда келтирамиз. Ҳозир ҳар биримиз шу мақсад йўлида меҳнат қиляпмиз.

Илғор жамоа хўжалигида консерва цехидан ташқари енгил автомобилларга техник хизмат кўрсатиш, асфальт тайёрлаш, эшик ва ром ясаш цехлари ҳам ишлаб турибди. Тез орада эса атлас, полос тўқиш ва ғишт ишлаб чиқариш кичик корхоналарини ишга тушириш мўлжалланмоқда.

И. РУСТАМОВ.

ОДАМЛАР МАНФААТИНИ ЎЙЛАБ

(Давоми. Боши биринчи бетда).

ди. Тепловоз ва электровоз машинистларига иш вақтида овқатланиш учун уч сўмдан берилади. Темир йўлчилар маоши олтмиш фоизга оширилди. Вагон депоси ходимларига ҳар куни овқатланиш учун бир ярим сўмлик талон берилади. Пенсияга чиқаётган ходим икки ойлик миқдорида нафақа олади.

Сирдарё рефрижератори депосида (бошлиғи Г. А. Терченко) поезд бригадаларининг тариф ставкаси саксон фоизга, цехда ишлайдиганларники олтмиш фоизга, бошқарма аппаратидагиларники эса қирқ фоизга оширилди. Депонинг ёрдамчи хўжалигида ҳар ойда етти сўмдан тўрт юз-беш юз килограммдан гўшт тарқатилади. Ҳар бир ходимга товонга қўшимча қирқ сўм тўланмоқда. Ўн тўрт ёшгача икки боласи бўлган аёлнинг иши (ойлиги тўла сақланган ҳолда) икки соатга қисқартирилган. Декретдаги аёлларга боласи уч ёшга тўлгунга қадар ҳар ойда етмиш сўмдан тўлаб борилади. Кам таъминланган ходимга кварталда бир маротаба бир ойлик маоши миқдорида моддий ёрдам кўрсатилади.

ҚИШЛОҚ АҲЛИ ЭЪТИБОРДА

Оқолтин районидаги Ворошилов номли давлат хўжалигида (директори М. Тухмаков) ишчи ва хизматчиларнинг иш ҳақи ўтган даврда ўттиз беш фоиз ошди. Ўн тўққиз нафар пенсионерга бир минг беш юз сўм миқдорида моддий ёрдам кўрсатилди. Йигирма икки Қаҳрамон она квартира ҳақи тўлашдан озод этилди. Биринчи ва бешинчи синфлар ўқувчиларининг эрталабки нонуштаси бепул. Механизаторларнинг овқати ҳам текин.

Шу райондаги «Партия XXIII съезди» давлат хўжалиги (директори А. Айдаров) тракторчилари, сувчилари бепул овқат билан таъминланишган. Кам таъминланган оилаларга моддий ёрдам кўрсатиляпти. Тўрт ойда уларга 21,5 минг сўм сарфланди.

Бир юз ўттиз еттита квартира ўқитувчиларга, уруш ва меҳнат ногиронларига, кўп болали оилаларга текин берилди. Биринчи майдан ишчиларнинг маоши ўттиз фоизга ошди. Хўжаликдаги оҳак, ғишт ишлаб чиқариш цехи, тегирмон одамларнинг кундалик эҳтиёжига асқотмоқда. Шу йилнинг охирида мих, бўёқ, алебастр, асфальт ишлаб чиқарадиган цехлар ҳам ишга туширилади. Барча маҳсулотлар паст нархда ўз ишчиларига сотилади.

Ильич районида якка тартибда уй-жой қуришни таъминлаш мақсадида иккита ғишт цехи ташкил этилди. Бу ерда бир кеча-кундузда ўн беш-йигирма мингта ғишт ишлаб чиқарилади. Йил охиригача яна ана шундай иккита цехни қуриб, ишга тушириш мўлжалланмоқда. Титов номли давлат хўжалигида (директори А. Бердиёров) кунига юзта блок тайёрлаш қувватига эга бўлган шлакблоки цехи аҳоли талабини қондирмоқда.

• ФАРМОН ВА ИЖРО

Ўтган йилда вилоят жамоа ва давлат хўжаликлари ғишт ишлаб чиқарадиган ўн еттита агрегатни таъмирдан чиқариб, тўрт ярим миллионта ғиштни меҳнаткашлар, ташкилотларга етказиб беришга муваффақ бўлдилар. Бу йил Оқолтин ва Комсомол районларида ана шундай яна бешта агрегат ўрнатилади. Сирдарё ва Ворошилов районларида ҳам аҳоли эҳтиёжларини қондириш юзасидан амалий тадбирлар кўриляпти. Эшик-деразалар ишлаб чиқариш цехлари ишлаб турибди.

ЁРДАМЧИ ХУЖАЛИК ИМКОНИЯТЛАРИ

Вилоятда Ўзбекистон ССР Президентининг қишлоқ жойларида яшовчи колхозчилар, совхозлар ишчилари ва бошқа фуқароларнинг шахсий ёрдамчи хўжаликларини янада ривожлантириш юзасидан қўшимча тадбирлар тўғрисидаги Фармонини бажара бориб, бу йил 24.736 та оилага 3902 гектар ер берилди. Топшириқ 100,4 фоиз бажарилди. 264 та оила уй-жой қуришга киришди. 817 гектар майдонга қишлоқ хўжалик экинлари экилди. Тўрт гектар ерда боғ-роғлар барпо этиляпти. Қирқ тўққиз гектар майдон узумзорга айлантирилмоқда. Икки миллион туп терак экилди.

Вилоятда фермер-деҳқон хўжаликларини ривожлантириш бўйича ҳам тадбирлар кўрилмоқда. Ҳозирги вақтда етти юз тўртта ана шундай хўжалик тузилган бўлиб, уларда 7630 та қорамол, жумладан, 2484 бош сигир, 955 та қўй-эчки, 78 бош чўчқа бор. Бугунги кунгача улар томонидан 559 тонна гўшт, 2103 тонна сут тайёрланди. Гулистон районидаги «Қизил шарқ» жамоа хўжалигидан фермер У. Саримсоқов ўтган йилнинг беш ойидагина ўн етти тонна гўшт етиштиришга эришганди. Оқолтин районидаги «СССР 60 йиллиги» давлат хўжалигидан фермер пенсионер Бегмат Жойнақов ўтган йили 6,1 тонна гўшт, 12,3 тонна сут топширганди. Бу йил эса у саккиз тонна гўшт, йигирма тонна сут етказиб берди. Меҳнатобод районидаги Охунбобоев номли давлат хўжалигидан фермер Абдукарим Раҳимов йигирма икки тонна гўшт тайёрлади. Вилоятда фермер хўжаликлари йилнинг охирига бориб 1275 тага етиши керак. Аҳолига ем-хашак етказиб беришга ҳам эътибор кучайтириляпти.

Бундан ташқари Сирдарё районидаги гидрогеология экспедицияси (бошлиғи Р. Муракаев,) Бахт пахта заводи (директори Ф. Кўлиев), Сирдарё районидаги 2513-автоколонна ва бошқа ташкилотлар ёрдамчи хўжаликларида аҳолининг гўшт, сут маҳсулотларига бўлган эҳтиёжини қондириш юзасидан амалий ишлар олиб бориляпти.

Вилоятда Алексеевский номли, Гагарин номли, Узоқов номли давлат хўжаликларидан ўрнак олиб, ҳар бир совхозда паррандачилик фермаси ташкил этиш масаласи ҳам кўриб чиқиляпти. Шуларга қарамай ҳали вилоятда ўз ечимини кутаётган муаммолар оз эмас. Давлат органлари, партия ва касаба уюшмалари, хўжалик раҳбарлари бунинг учун бутун куч-ғайратларини, бор имкониятларини ишга солиб, аҳолини ижтимоий ҳимоялашнинг ҳар томонлама пишиқ-пухта ҳаракат дастурини ишлаб чиқишларига, масалага комплекс ёндашишларига, қуйи бўғин ходимларини тегишли тавсияномалар билан қуроллантириб боришларига тўғри келади.

СУРАТ—АХБОРОТ

● Пайариқ районидаги Охунбобоев номли давлат хўжалигининг Ботир Маматов бошлиқ бригадаси аъзолари 75 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35 центнердан «оқ олтин» олиш учун курашмоқдалар. Ғўза парваришини тобора кучайтираётирлар. Бу борада моҳир механизатор Эшбой Аҳмедов (юқоридаги сурат) кўпчиликка ўрнак.

К. ТУРСУНОВ олган сурат.

●

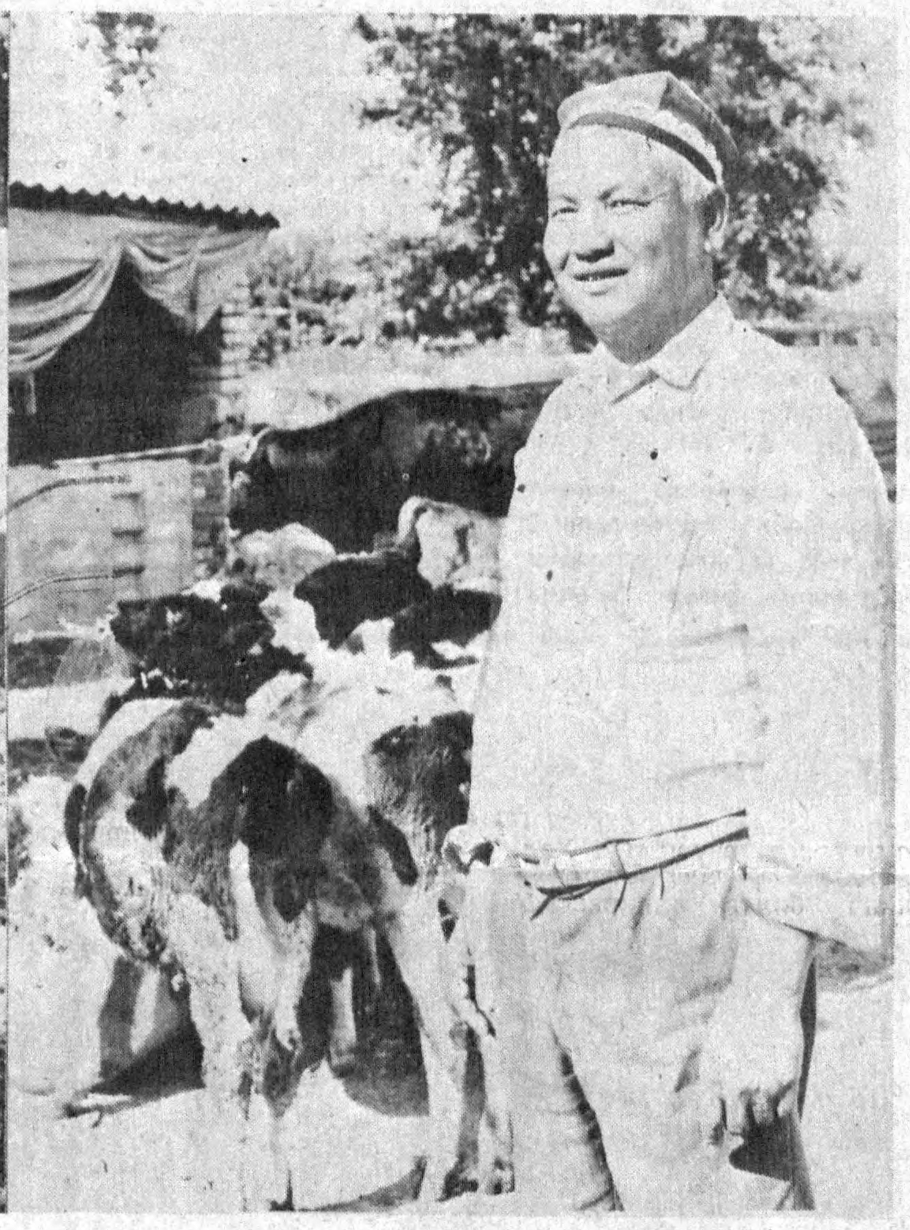

● Дўстлик районидаги Қ. Раҳимов номли совхозда Кўлибой Абдураимов оиласини кўпчилик танийди. Бу оила ўтган йили давлатдан 50 минг сўм қарз олиб, чорва маҳсулотлари етиштиришга киришганди. Оила аъзолари ҳозиргача хўжаликка 17 тонна сут, 3,5 тонна гўшт топширишди. Ҳозир хонадонда 42 бош қорамол меҳр билан парваришланяпти.

Суратларда: фермернинг турмуш ўртоғи Улбўлсин Абдураимова ва Кўлибой Абдураимов.

У. ҚЎШВОҚОВ олган суратлар.

ЭСКИСИ ЯНГИНИ АСРАР

• Бозор иқтисодиёти ва ҳаёт

Бозор муносабатлари шароитида нарх-навонинг ислоҳ қилиниши маиший хизмат кўрсатиш соҳасини ҳам четлаб ўтгани йўқ. Жумладан, хизмат кўрсатиш корхоналаридаги хом ашё, материаллар ва тегишли асбоб-ускуналар нархлари оширилди. Бинобарин, буюртмачиларга кўрсатиладиган хизмат ҳақи бирмунча қимматлашди.

Бироқ жойларда аҳолининг маиший хизмат ходимларига мурожаат қилиши камайгани йўқ. Аксинча, ошиб бормоқда. Бунинг сабаблари бор. Энг аввало, шуни айтиш керакки, иқтисодий танглик туфайли истеъмол буюмлари тақчил бўлиб қолди. Шу боис, бу маҳсулотлар нархи анча кўтарилди. «Эскиси янгини асрар» дейишади. Эндиликда кўпчилик эски кийим-кечак, пойабзални асраб-авайлаб кийишга, ҳар бир нарсанинг қадри-қимматига қараб тежамкорлик билан фойдаланишга ҳаракат қиляпти.

— Бундай шароитда биз кўпроқ буюртмачилар манфаатини ўйлаб иш юритишга интиляпмиз, — дейди Беруний район аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси бошлиғи Г. Янгибоева. — Ҳозир хизмат турларини кўпайтиришга, уларнинг сифатини яхшилашга алоҳида эътибор бериляпти. Бу борада аниқ тадбирлар белгилаб олинган. Жумладан, аҳолига маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш мақсадида «Зуҳро», «Гўзал», «Баҳор» маиший хизмат кўрсатиш уйлари ва бир қатор майда цехларни кичик корхоналарга айлантиришни мўлжаллаб турибмиз.

Хўш, кичик корхоналар ташкил этишнинг боиси нимада? Аввало, улар мустақил иш юритадиган бўлишади. Ўз иқтисоди, имкониятларига кўра хизмат турларини кўпайтириб, ишлаб чиқаришни кенгайтиришади. Бинобарин, буюртмачилар талаби даражасида рисоладагидек фаолият кўрсатадиган рақобатбардош корхонага айланишади.

Тўғриси, ҳозирги пайтда бу жуда муҳим роль ўйнайди. Негаки, илгаригидек тарқоқ, бир кун ишлаб — бир ҳафта ишламайдиган майда цехлар, пунктлар ўрнига янги йирик ихтисослашган хизмат комплекслари ташкил этилади. Уларда пойабзал ремонтидан тортиб, кийим-кечак тикишгача бўлган хизмат турлари буюртмачилар хизматида бўлади.

Ҳозир райондаги бир қанча қишлоқ, овулларда ҳам аҳолига маиший хизмат кўрсатиш турларини кўпайтиришга ҳаракат қилиняпти. Будённий номли давлат хўжалигида «Зебо» маиший хизмат кўрсатиш уйи, Беруний, Охунбобоев номли, «Ўзбекистон 40 йиллиги» давлат ва жамоа хўжаликларида кийим тикиш, пойабзал тикиш ва тозалаш цехлари ишлаб турибди. Қишлоқларда, сартарошхона, ҳаммом, сувратхона ва бошқа хизмат турлари ташкил этиляпти.

Бироқ райондаги колхоз ва совхозларда, аҳоли зич яшайдиган қўрғонларда маиший хизмат кўрсатиш цехлари, пунктлари етишмай турибди.

Яна бир муаммо шундаки, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш корхоналарини зарур хом ашё, материаллар ва асбоб-ускуналар билан таъминлаш яхши йўлга қўйилмаган. Оддий ип, тугма, астарлик газлама материаллари, фото қоғозлар, плёнкалар, кимёвий усулда тозалашда ишлатиладиган химикатлар ва бошқа буюмлар етишмаслиги туфайли маиший хизмат ходимлари буюртмачи талаби даражасида хизмат қила олмаяптилар.

Аслида бу муаммоларни ҳал қилишда Беруний шаҳар ва район ижроия комитетлари яқиндан ёрдам беришлари керак. Лекин амалда улар буйруқ, кўрсатма беришдан нарига ўтишаётгани йўқ. Ўзбекистон ССР Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш давлат-кооператив бирлашмасига ёрдам сўраб қилинган мурожаатлар ҳам жавобсиз қолмоқда. Улар хом ашё материаллар билан таъминлашни кечиктиришяпти.

Нарх-наво қимматлашиб кетган ҳозирги шароитда меҳнаткаш халқни ижтимоий жиҳатдан ҳимоялаш чораларини кўриш жуда муҳим. Бу хайрли ишда маиший хизмат кўрсатиш ходимларининг ҳиссалари салмоқли бўлиши керак. Улар хоҳ қишлоқда, хоҳ шаҳарда бўлсин, ўз вазифаларига масъулият билан ёндашишлари, жойларда янги-янги хизмат турларини ташкил этиб, иш сифатини тубдан яхшилашлари лозим. Ана шундагина халқ эътиборини қозониш мумкин.

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

СИРЛИ ГУГУРТ ҚУТИЧАЛАР

Бу воқеа яқинда Сариосиё районининг йўл ҳаракати назорати бекатларидан бирида содир бўлди.

Қўшни Тожикистон жумҳурияти томонидан келаётган «И—11—84 ДБ» номерли «Жигули»нинг юки анча енгил кўринар эди. Ичкарида уч йўловчи — уч ёш йигит. Улар ҳужжат кўрсатишдан олдин бурқситиб сигарет чека бошладилар; асаблари безовта эканлигини шундан ҳам осонгина пайқаш мумкин. Бундай назар солинса машинанинг у-бу жойига (албатта, кўзга ташланмайдиган жойларига) ташлаб қўйилган гугурт қутиларидан бошқа шубҳаланадиган ҳеч вақо кўринмасди.

Лекин ҳамма бало ўша қутиларда экан. Машинадан 23 дона гугурт қутиси чиқди. Ҳаммаси қора дори билан тўлғазилган эди.

Энди «антиқа» қутиларнинг эгалари билан танишинг: Шавкат Комилов, Юсуф Алимов, Шамсулло Алимов, яшаш жойлари Тожикистон жумҳуриятининг Ленин райони. Улар ҳақидаги қолган маълумотларни ўрганиш билан терговчилар шуғулланишга киришдилар.

О. УСАНОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

• Журналист ён дафтаридан

Офтоб нурларидан борлиқ яшнаб кетган. Ариқ бўйларидаги майсалар қулф уриб ўсмоқда.

— Мана бу — ҳурматли оқсоқолимиз Искандар Дўсовнинг бюсти.

Жамоа хўжалиги раиси Юсуфбой Қобуловнинг товуши эҳтиросдан холи эди. Негаки, ҳар куни неча марта шу ҳайкал ёнидан ўтади, меҳмонларни шу бюст қошига олиб келади, ота ҳақида сўзлаб беради. На илож, ўлим Искандар отадек паҳлавон келбатли инсонни орамиздан юлиб кетганига ўн беш йил бўлибди.

ОТАЛАР ВА БОЛАЛАР

Илк дафъа суст босиб раис хонаси остонасидан ҳатлаган, отанинг ҳар бир сўзини киприк қоқмай тинглаб туриб, юраги ҳаприққан хона тўрида ҳозир Юсуфбойнинг ўзи ўтирарди. Дўсов каби одамларни қабул қилади, хўжаликни бошқаради...

Раис бизни хўжалик музейига бошлади. Кўпроқ тарихдан сўзловчи турли-туман буюмлар, суратларни синчковлик билан кўздан кечирар эканмиз, боя хўжаликка келган пайтимизда бир гуруҳ болаларнинг шу бинога қизиқиш билан кириб кетаётганликлари ёдга тушди. Улар бошланғич синф ўқувчилари экан. Музей ходимининг айтишича, болаларнинг бу ерга ташрифи одатга айланган.

Ҳа, хўжаликда болалар тарбиясига эътибор кўп йиллардан буён яхши йўлга қўйилган. Айни чоғда болалар боғчасию мактабларга алоҳида ғамхўрлик, меҳр-муҳаббат билан ёндашиляпти. Сўзда эмас, амалда. Акс ҳолда 8 та мактаб, 4 та боғча биноси, замонавий ўқув қуроллари, компьютерли синф хоналарига эга бўлинмасди. Бу ерда ўқувчиларга олтмишинчи йиллардан буён бепул овқат бериб келинади...

...Раис хонасига уч қария муҳандис билан бирга кириб келишди. Узоқ суҳбатлашдик.

— Урушдан яраланиб уйга қайтдим, — дейди кўплаб орден ва медаллар соҳиби Абдулла Худойберганов. — 1943 йилнинг мартида соғинчдан зориқиб Боғотга етиб келдим. Ишга тушдим. Ҳамқишлоқларимнинг турмуши, ростини айтганда, фронтдагидан оғирроқ эди. Орадан кўп ўтмай Искандар Дўсов ҳам ярадор бўлиб қайтди. 1945 йилдан бу киши колхозда раис, мен муовин бўлиб ишлай бошладим.

Қишлоқда хумдон бор эди. Уни тузатиб, коса-пиёлалар тайёрладик, халққа тарқатдик. Ўша пайтда бу буюмлар одамлар учун анқонинг уруғи эди. Иккинчи ишимиз — қишлоғимиз одамларининг дурадгор-усталиги ҳисобга олинди. Биринчи навбатда Дўсов шуни илғаб, уларга от-арава ясаттиришга киришди.

Ясалган аравани Туркманистонга олиб борардик. Чунки у ерда от-туя серобу, улов тақчил эди. Шунинг учун бир аравага бир отни жон деб алмаштиришарди. Шу тариқа «техника» паркимизни тиклаб олдик. Унинг самараси ҳам тезда сезилди. Эрта кўкламда бир йўла юз арава билан маҳаллий ўғит чиқардик, ерлар мадорга кира бошлади. 1954 йилга келиб, ҳосилдорлик 34 центнерга етди. Маданият уйи, радио тармоғи, кутубхона, тўрт боғча, меҳмонхона, электр станцияси ишга туширилди. Орадан уч йил ўтгач эса меҳнатдаги катта ютуқлари ва ташкилотчилиги учун Искандар Дўсовга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилди.

— Юбилей баҳонасида тарихий ҳужжатларни қайтадан ўрганиб чиқдик, — деб гапга қўшилди раис. — Бизни ҳайратга соладиган рақамлар кўп экан. Шулардан бирига диққатингизни жалб этмоқчиман. Искандар ота қаҳрамон бўлган йили хўжалигимизда қурилиш, маданий-маиший ишларга 1,5 миллион сўм маблағ ажратилган. Ўша пайтда бу катта жасоратни талаб қилар эди.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Зариф Қурбонов сўзи билан иши бир, очиқ кўнгилли одамлар тоифасиданлигини илк учрашувдаёқ илғаб оласиз. У ёнида ўтирган СССР Давлат мукофоти лауреати Ҳожи Саидовга гаплари қандай таъсир қилаётганини ўсмоқчилаб кўради. Аслида бундай одат иккисининг ҳам кўп йиллик «касаллиги». Ҳожи аканинг яна бир «нозик жиҳати» бор.

— Ишда ҳам шундай эҳтиёткор эдингиз-да, Ҳожи ака, — дейди кулиб бош муҳандис Раҳимберди Нурметов. — Эсингиздами, 1965 йил август ойи охирларида Искандар ота билан ёнингизга маслаҳатлашгани боргандик. Ҳар жой-ҳар жойда пахтани машинада теряпмизу, аниқ ҳисоб-китоби, самарасини билмаяпмиз. Кел, сенинг бригадангдаги пахтани ёппасига машинада терайлик, деганди.

— Ростини айтсам, ўша пайтда пахтамиз етилмаганди, — деб ўзини оқлагандай гапирди Ҳожи ака. — Бунинг устига уч-тўрт кун олдин суғорган эдик. Зарифнинг пахтаси бизникидан ўн кун эртаки эди. Искандар оға ҳам ўз кўзи билан кўриб амин бўлган.

— Ўшанда Искандар аканинг раъйига қарадим, — дейди ота.—У киши ишнинг кўзини биларди. Янгиликни олдиндан ҳис қиларди. Ўша йили биринчи марта ҳамма майдонларимизни ёппасига дефолиация қилдик. Тўртта икки қаторли машина билан тўққиз кунда колхозда биринчи бўлиб режани бажардик.

— Ўша пайтда Ҳожи аканинг бригадаси неча фоиз бўлганди? — деб сўраймиз Зариф отадан атайин.

— 60 дан сал ошганди шекилли. — У ҳозир ҳам мусобақа давом этаётгандай собиқ ҳамкасбига синовчан қарайди.

— Биз ҳам ўша йили режани ошириб бажардик, — дейди Ҳожи ака.

— Ҳосилдорлик ҳам ёмон бўлмади. 45 га борганди. Машина билан ҳам анча терганмиз.

Кўриниб турибдики, қарияларнинг бугунги кунда ҳам ғайрати сўнмаган. Қўйиб берсангиз, ҳозир далага чиқиб, яна кимўзарга беллашишга шашти бор. Улар бир-бирлари билан яқин дўст. Яхши кунлари, тўйлари бир-бирисиз ўтмайди.

— Келинг, гапдан гап очилиб қолди, бир воқеани айтиб берай, — дейди Зариф ота. — Бу олтмишинчи йилларнинг бошларида бўлганди. Мен ғаллачилик бригадаси бошлиғиман. Ўша йили буғдой чунонам бўлиб бердики, нақ кўксингга етади. Буғдой бошоқлаётган пайтда Шароф Рашидов келиб қолдилар. Ишимиздан мамнун бўлиб, қандай ёрдам зарур, деб сўради. Буғдойни нобуд қилмай ўриб олиш учун 2 та комбайн кераклигини айтдим. У киши яхши деди-да, самимий хайрлашиб кетди. Орадан ўн кун ҳам ўтмай, кутилмаганда яп-янги комбайн келиб қолди. Шу туфайли ғаллани ўз вақтида ўриб олдик. Ҳосилдорлик ҳам 40 центнердан бўлди.

Бу билан шуни айтмоқчиманки, баъзи раҳбарлар айтган сўзларида туриши, масалани кичик ёки катта демай ҳал қилишлари керак.

Искандар Дўсов 1976 йили 60 ёшида вафот этди. Эл ташвишида ёниб, ғайратини сарфлаб юрган раис вужудини уруш азоблари, элнинг дардлари тобора қувватсизлантириб келганлигини ҳеч ким билмасди. Аслида у киши билинтирмасди ҳам. Шу боис Дўсовни йўқотиш ҳаммага саратонда ёққан ёмғирдай таъсир қилди...

Ота ишини ўғли Абдулла Искандаров давом эттирди, хўжаликнинг муваффақияти йил сайин кўпая борди. Унинг ўн уч йиллик раҳбарлик даври мобайнида ёрдамчи хўжаликлар сони 22 тага етди, кўплаб бинолар қурилди. Халқнинг турмуши янада яхшиланди. Ҳозирги пайтда хўжаликнинг ўзида ғишт, бетон, цемент, қувур, плёнка, аккумулятор, безакли плита, кулолчилик ва чинни буюмлари, дурадгорлик маҳсулотлари каби ўнлаб эҳтиёж учун зарур маҳсулотлар тайёрланяпти. Бундан хўжалик катта фойда оляпти. Одамлар иш билан таъминланяпти, эҳтиёжлари қондириляпти. Ана шулар ҳақида ўйлар экансан, гўёки ота ва ўғил бугунги кун талабини, бозор иқтисодиётига ўтишни аввалдан ҳис қилгандек туюлади.

— Бу йил 10 миллион сўмга яқин даромад қилдик, — дейди Ю. Қобулов. — Ўйлаймизки, келажакдаги даромадларимиз бундан ҳам кўп бўлади.

Ҳаётнинг қонуни шундай: авлодлар ишини кейингилари давом эттираверади. Хўжаликда бу қонуниятга тўла амал қилинади. Шу боис оталар ҳам, фарзандлар ҳам мамнун.

...Кеч тушди. Хўжаликда ҳар ким ўз ташвиши билан банд. Болалар копток тепишяпти, колхозчилар далада, чорвадор фермада. Ҳаёт ўз измида давом этяпти.

А. ҚОРЖОВОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

«Совет Ўзбекистони» материаллари изидан

●

«КАРТОШКА ҲИДИ»

Рўзномамизнинг шу йил 19 апрель сонида юқоридаги сарлавҳа остида берилган мақолада Шовот районидаги «СССР 60 йиллиги» совхозида бундан бир йил муқаддам 310 тоннадан зиёд картошка чириб кетганлиги айтилиб, халқ мулкининг нобуд бўлиш сабаблари аниқланмагани, бу ишга айбдорлар тегишли жазосини олмаётгани танқид қилинган эди. Танқидий чиқиш юзасидан яқинда ХОРАЗМ ВИЛОЯТ ПРОКУРАТУРАСИДАН расмий жавоб олинди:

— Мақола шу йил 7 май куни вилоят прокуратурасида муҳокама қилинди. Муҳокама пайтида хўжаликда ўтказилаётган текширишлар чўзилиб кетганлиги, унинг натижалари бўйича қўзғатилган жиноий ишнинг тергови ҳам сусткашлик билан олиб борилаётганлиги ва бошқа ҳолатлар мақолада тўғри ёритилганлиги таъкидлаб ўтилди.

Йиғилишда қатнашган вилоят ички ишлар бошқармаси бошлиғининг ўринбосари, милиция полковниги К. Алламовга жиноий иш бўйича ўтказилаётган тергов ҳаракатларини тўла ва сифатли қилиб, қонунда белгиланган муддатда тамомлаш чораларини кўриш топширилган эди. Шундан сўнг вилоят ички ишлар бошқармаси тергов бўлими бошлиғи ўринбосари Х. Хусаинов тергов ишларини олиб бориб, шу йил 28 майда жиноят ишини ҳаракатдан ётқизган. Унинг бу ҳақдаги қарори қонунга мослиги вилоят прокуратурасида кўриб чиқилмоқда.

ТАҲРИРИЯТДАН: Жавобда таъкидланганидек, мақолада хўжаликда сақланган анчагина уруғлик картошка нобуд бўлганлигининг сабаблари ҳалигача аниқланмаганлиги тўғри ёритилган. Аммо, биз жавоб билан танишиш жараёнида билдирилган танқидий фикрлар юзасидан прокуратура органлари аниқ нима ишлар қилдилар, унинг натижаси қандай бўлди, айбдорлар ким, деган савол ҳануз очиқ турганига амин бўлдик. Ўйлаймизки, қилни қирқ ёрадиган ҳуқуқ посбонлари ишга жиддий киришиб, шунча вақтдан бери чўзилиб келаётган можарога тезроқ якун ясайдилар.

«ЛАБ ЯЛАШ»

Рўзномамизнинг шу йил 9 апрель сонида юқоридаги сарлавҳали мақолада Туямўйин — Нукус сув қувури қурилишига 1982 йилда қўл урилганлигига қарамай, у ҳамон фойдаланишга топширилмаётгани танқид қилинганди. Яқинда ана шу мақола юзасидан «АРАЛВОДСТРОЙ» МАХСУС ҚУРИЛИШ БИРЛАШМАСИдан расмий жавоб олинди:

— Мақола жамоанинг махсус кенгашида кўриб чиқилди ва унда билдирилган фикрлар тўғри, деб тан олинди. Шу қурилишда 8611 минг сўмлик иш бажариш лозим эди. Аммо амалда 7067 минг сўмлик иш бажарилди.

Белгиланган топшириқнинг адо этилмаганлигига асосий сабаб—буюртмачи томонидан катта ҳажмдаги қувурларни кечикиб, яъни декабрь ойида етказиб берилганлиги, шунингдек Ангрен темир-бетон буюмлари заводи, Ўзбекистон ССР давлат қурилиш комитетига қарашли «Узстройконструкция» бирлашмаси томонидан темир-бетон буюмларининг етарли даражада жўнатилмаганлигидир.

Туямўйин — Нукус йўналишида қувурларни ётқизиш 1990 йил июль ойида тугалланган. Ўша пайтдан бери қувурларни ювиш амалга оширилди. Шу йил 16 апрелдан бошлаб Туямўйин сув омборидан Нукус шаҳри аҳолиси таъмин этиляпти.

«Аралводстрой» махсус қурилиш бирлашмаси 8696 минг сўмлик иш бажариш учун қурилаётган водовод дирекцияси билан шартнома тузган. Шу йил апрель ойида Чимбой шаҳри, Кегайли, Тахтакўпир Шуманай, Ленинобод районлари марказларида сув қувури қурилиши учун амалга ошириладиган ишлар ва асбоб-ускуналар етказиб бериш бўйича комплекс графиклар тузилган.

1990 йил ва 1991 йил биринчи квартал план-топшириқларини бажаришда йўл қўйган камчиликлари учун бирлашма буйруғига мувофиқ «Бостонводстрой», «Приаралводстрой», «Каракалпакводстрой» трестларининг бошқарувчилари жазоландилар.

ИБРАТ ДАРСИ

Биз Навоий асарларини мутолаа қилар эканмиз, бу даҳо зотбирорнинг марказида турган муҳим жиҳат — ўз даври кишиларини қомусий билим эгаси бўлишга чақиришини ва одамлар илм, адабиёт, санъат ва ҳунармандчиликнинг кўп соҳаларини эгаллашни сурганлигини кўрамиз. Ана шу жиҳатлар ўша давр маданий кишиси учун бош мезон саналганлигига ҳам икрор бўламиз. Яна диққатга сазовор жойи шундаки, Навоий ана шу хислатларни кўпинча давр адибларида кўришни истайди, уларни шу руҳда тарбиялайди, адабиётни мусиқа билан, мусиқани хаттотлик билан, хаттотликни касб, ҳунармандчилик билан ўзаро боғлиқликда кўради.

Навоий давригинг зиёли кишисида бўлган хислатлар бугунги кунда бизнинг пешқадам зиёлиларимиз учун қанчалик зарур! Бугун адибларимиз орасида мусиқадан бехабар, техник ходимларимиз — адабиёт, санъат, меъморчиликдан узоқ, «хусни хат» фани ўзга «фан»лар гирдобида йўқолиб кетди. Шулар баробарида адабиёт ва санъат вакиллари эса касб-ҳунар, техникадан узоқлашди. Шунинг учун ҳам Навоийнинг ўз даври зиёлисига қўйган талабини ўрганиш бугунги кунда фойдадан холи эмас.

Навоий бу борадаги қарашларда устози Абдураҳмон Жомий билан ҳамоҳанг қалам тебратади. Жомий ижодидаги ранг-барангликни, кенг кўлам, турли фан соҳаларининг камрови, шубҳасиз, ўша давр адабиёти ва маданиятининг юксак ибрати вазифасини ўтайди. Навоий Жомийнинг ижод ва билимдаги шу хусусиятини, асарларининг номи орқали эса кўпқирра ижодини қуйидагича таъкидлайди:

Ким қаю бирга ким топса вуқуф,
Барча мақсуд анга бўлуб макшуф.
Солди «Шарҳи рубоиёт» андин,
Рубъи маскун аро ҳаёт андин.
Килкидин чун «Лавомиъ» этти зуҳур,
Солди офоқ ичинда ламъаи нур.
Табъидин чун «Лавойиҳ» ўлди падид,
Жилва қилди лавойиҳи тавҳид...
«Нафоҳат» ичраким футуҳ андин,
Нафҳаи унс топди руҳ андин...».

Бу жиҳатдан Жомийнинг ўша даврдаги шуҳрати шу даражада эдики, айрим пайтда Навоий унинг ижод соҳаларини санаб ўтишни ортиқча билади: «...кутубларини отин битилса бу авроқтин ошар, мусаннафотлари дурлари зикрин қилинса, гардун баҳри андин нишон топар».

Навоийнинг ўша даврдаги етук қомусий билим эгаси, шуҳратли Паҳлавон Муҳаммад Куштингирга берган баҳоси ва тасвири жуда диққатга лойиқдир. Паҳлавон дунёқарашининг кенглиги, ўз касби куштингирлик — кураш олишдан ташқари жуда кўп фан соҳалари, адабий-ганийлари, илм ва мавзуларда қалам тебратганлигини тасвирлаши диққатга лойиқдир.

Алишер Навоий ўзбек (турк) адабиёти тарихида оддий халқдан чиққан киши — Паҳлавон Муҳаммадга атаб алоҳида асар («Холоти Паҳлавон Муҳаммад») битган ягона шахсдир. Шунинг ўзи ҳам Паҳлавонни Навоий юксак даражада ҳурмат ва эҳтиром этганлигидан далолатдир. Улуғ адиб Паҳлавонни: «...Чун қобилияти баланд тушгандур ва мулоямати таъби барча фунунға муносиб ва баҳраманд воқеъ бўлғондур, кўп фазойил ва камолат ҳам касб қилғондуркм, замон аҳли барчада Паҳлавонни мусаллам тутур эрдилар», деб тасвирлайди. Паҳлавоннинг шуҳрати энг биринчи галда «мулоямати табъи барча фунунға муносиблиги»ни таъкидлайди, бу шахснинг ўз давридаги барча фанларни эгаллаганлигини, шу фанларда ижод қилганлигини алоҳида уқдиради.

Паҳлавондаги ана шу хусусият Навоийнинг «замон аҳли барчада Паҳлавонни мусаллам тутар» деган баҳосини олган. Улуғ адиб фикрининг тасдиғи учун Паҳлавоннинг билим соҳаларини санаб ўтади, ўқувчини юқоридаги фикрига ишонтиришга киришади: «адвор ва мусиқий илмидуркин... ул дақиқ фанда қўшиш ва саъй кўргузуб, дахли том ва маҳорати молоколомға эга бўлганлигин ва мусиқий рисола битилганлиги туфайли Паҳлавон ўша давр мусиқа илмининг моҳирлари — Устод Муҳаммад Хоразмий, Мавлоно Нўъмон, Мавлоно Соҳиб Балхий, Хожа Юсуф Андижонийлардан қолишмаган. Унинг фақат мусиқада эмас, шеър ва муаммода «соҳибвуқуф ва жалд» эканлиги «яхши рубоий, мулойим қитъалари» ҳам бўлиб, буларнинг иловасига «яхши ўз маснавийси» бўлиб, «назм аҳлининг мутаййинларига ул навъ адъёт воқеъ бўлишининг мушкуллигини қайд қилиши жуда муҳим ҳолдир.

Навоий Паҳлавон фикр доирасининг кенглигини тасвирлай туриб, «саноий ва аруз қофиясида ҳам соҳибвуқуфлигини, нужум, тибб, ҳикмат, табиблик, фиқҳ (ҳам назарияси) илмларида ҳам билимдон эканлигини айтиб ўтади.

Паҳлавон Муҳаммад Навоий тасвиридаги турли фан, касб соҳаларини эгаллаган истеъдод эгаси, инсони комилдир.

Навоий асарларида ёзувчи истеъдодининг серқирралиги, турли касб ва машғулотларни эгаллаганлиги, шеър ёзишни меҳнатига муносабати ҳам ўз аксини топган. Бундай адиблар ҳам ўз касбидан ташқари, қатор илм ва ҳунарларни ҳам ўзлаштирганлар. Булар — Ҳусайн Воиз Кошифий, Устод Кулмуҳаммад, Мавлоно Шарбатий, Хожа Афзал, Муҳаммад Али, Мавлоно Биноий, Мавлоно Фазлуллоҳ ва бошқалардир.

Алишер Навоий ижодини тасаввуф тариқати ва унинг ғоясисиз тасаввур этиш ёки айириб таҳлил қилиш мумкин эмас. Ваҳолонки, яқин-яқингача адабиётшуносликда шундай йўл тутиб келинди. Зеро, худди ана шу ғоя Навоий дунёқарашининг мағзини ташкил этади. Навоий тасаввуф ғояларини давр кишиларини тарбиялашга кенг тарғиб этди, бу ғояни туйғулари билан яшаша хизмат қилдирди.

Навоий, Жомий асарларининг бутун тору пуди, маънавияти тасаввуф билан йўғрилганлиги сир эмас. Жомий ўзининг «Нафоҳот ул-унс» асарида, Навоий «Насоим ул муҳаббат»да тасаввуф олами масалалари, дардларини баён этиш билан бирга, машҳур шайх Абул Аббоснинг қассоблик, Шайх Иброҳим Ажрийнинг ғишт қуювчилик, шайх Абу Ҳафиз Ҳаддоднинг темирчилик билан шуғулланганлигини таъкидлаганлар. Ушбу асарларда жуда кўп шайх ва зодагонларнинг кулолчилик, ошпазлик, косиблик билан шуғулланганликлари мисол қилиб кўрсатилади. Бу шуни кўрсатадики, Навоий ва унинг ҳамфикрлари ҳар кимнинг жамиятда имкони борича яратувчилик билан шуғулланиши, шахсий имкониятин зоҳир эта билиши ҳақида қайғурганлар.

Ҳусайн Воиз Кошифий замонасининг энг етук воизларидан бўлган. Хондамирнинг «Ҳабиб ус-сияр» асарида ёзилишича, у қарийб ҳар куни Ҳиротнинг энг катта мадраса ва масжидларида воизлик қилган. Лекин Навоий Кошифийнинг воизликдан ташқари давригинг жуда кўп соҳалари, фанлари билан шуғулланганлигини ҳам кўрсатади: «Оз фан бўлғайки дахли бўлмағай. Хусусан ваъз, иншо ва нужумки, унинг ҳаққидур ва ҳар қайсида мусаннафоти бор ва машҳур ишлари бор».

Навоийнинг Мавлоно Биноий истеъдоди қирраларини таъкидлаши ҳам диққатга лойиқ. Адабиётда Навоий ва Биноийнинг ўзаро баҳслашувлари, улар орасидаги аразомуз кайфият ҳақида анчагина фикрлар билдирилган. Бироқ XV асрнинг бу икки йирик адиби бир-бирига ижобий таъсир ўтказган, бир-бирининг истеъдодини одилона юксак тан олганлар. Навоий Биноий шахсиятида давригинг истеъдодли кишисини кўрар экан, ёзади: «...бағоят қобилияти бор. Аввал таҳсилға машғул бўлди, анинг кўп рушди бор эрди, бот тарк қилди. Хатга ишқ пайдо қилди, оз фурсатда ободан битиди. Андин сўнг илми мусиқий фанига майл кўргизди. Бот ўрганиб, яхши ишлар тасниф қилиб, рисолалар адворда битиди».

Маълумотларга қараганда, Навоий Биноийга берган бу баҳосидан олдин унинг яхши шоир, адиблигини таъкидлаб, мусиқадан бехабарлигини «таъна» этиб, бу жиҳати даврининг зиёли кишиси учун кемтиклик эканлигини айтади. Ана шу мулоҳотдан кейин анча вақт ўтгач, Биноий Навоий билан учрашганда, у мусиқа асбобларида куй чалишни ўрганган, ҳатто адвор (мусиқа назарияси)га оид рисола ҳам битган бўлади. Бу мисол ўша давр маданий кишисига қўйилган талаблар ҳақида бизда муайян тасаввур уйғотади.

Алишер Навоий замонасининг етук адиби ва мураббийси сифатида кишиларнинг турли касбларни ўрганишларига, ҳамкасблар ижодкор инсон бўлиб етишишига ҳамиша тарафдорлик қилди. Бу масалада улуғ адиб касб манфаатини, жамият тараққиётини, адиб шахсиятининг камолотини олға сурди, давригинг юксак ахлоқли, қомусий билимга эга кишиларини бошқаларга ибрат этиб кўрсатди. Навоийнинг бу ибрат дарси бугунги кишиларни тарбиялашда ҳам жуда муҳим дарс бўлиб қолади.

Ҳасан ҚУДРАТУЛЛАЕВ,
филология фанлари номзоди.

ОБ-ҲАВО...

Ўзбекистон ССР Об-ҳавони кузатиш марказидан хабар беришларига кўра, шу ҳафтанинг биринчи ярмида жумҳурият ҳудудида об-ҳаво беқарор бўлиб туради. Айрим жойларда қисқа муддатли ёмғир ёғиб, момақалдироқ бўлади. Секундига 15—20 метр тезликда шамол эсади. Кечаси 15—20, кундузи 29—34, жанубий масканларда кечаси 19—24, кундузи 32—37 даража иссиқ бўлади. Ҳафтанинг иккинчи ярмида об-ҳаво бир маромда сақланиб туради. Ҳарорат 4—6 даража ошади. Бу кўп йиллик ўртача меъёрга яқиндир.

...САЛОМАТЛИК

Семашко номидаги тиббий даволаш ва табиий тиклаш институтининг маълумотларига кўра, ҳафтанинг биринчи ярмида об-ҳаво беқарор бўлиб турган кунларда бўғин ва асаб хасталигига чалинган беморлар ўзларини нохуш сезадилар. Бундай бемор кишиларни даволаш мақсадида шифокор маслаҳати билан шамоллашга қарши ва оғриқ қолдирадиган дори-дармонлар бериш лозим. Ҳафтанинг иккинчи ярмида ҳаво исиб кетадиган кунларда кислород етишмаслиги туфайли ўпка ва нафас олиш аъзолари хасталанган кишилар ҳам безовта бўлишлари мумкин. Бундай пайтда ҳолсизланиш, юрак тез-тез уриши содир бўлади. Беморларни парваришлаш мақсадида нафас олиш машқларини бажариш, ҳовуз ва ҳавзаларда чўмилиш, ванна қабул қилиш маслаҳат берилади. Зарурат тақозо этса, юрак уришини бардамлаштирадиган дори-дармонларни бериш мумкин.

Хонқа районидаги «Октябрь 40 йиллиги» жамоа хўжалиги «Гулшан» болалар боғчасида меҳнаткашларнинг 120 нафар фарзандлари тарбияланмоқда. Ота-оналарнинг жажжи ўғил-қизларидан кўнгиллари тўқ. Чунки болалар боғчасида етарли шарт-шароитлар муҳайё. Тажрибали тарбиячилар ҳамиша болажонлар теграсида парвона.

Суратда: тарбиячи Айитжон Сетемова кичкинтойларни сеҳрли эртак оламидан хабардор этмоқда.

В. ШАРИПОВ олган сурат.

АБДУЛЛА ҚОДИРИЙ НОМЛИ ЖАМҒАРМА

Уч йилдан сўнг ўзбек совет адабиёти асосчиларидан бири Абдулла Қодирий туғилган кунга юз йил тўлади. Жумҳуриятда бу санага ҳозирдан қизғин тайёргарлик кўрилмоқда.

Режалаштирилган тадбирлар орасида «Абдулла Қодирийнинг адабий мероси ва ҳозирги замон ўзбек романи» Бутуниттифоқ конференциясини ўтказиш, ёдгорлик уй-музейини ташкил этиш, ёзувчи ёдгорлигининг энг яхши лойиҳаси учун танлов ўтказиш, адиб асарлари қаҳрамонларининг ҳайкаллари ўрнатиладиган Абдулла Қодирий номли боғ лойиҳасини ишлаб чиқиш каби тадбирлар бор. Филология факультетларининг талабалари учун Абдулла Қодирий номли стипендия таъсис этиш кўзда тутилмоқда.

Тошкентда Абдулла Қодирий номли жамғарма таъсис этилганлиги тайёргарлик ишларининг муҳим бир бўғини бўлди.

— **Бу ёзувчи асарларининг асл қимматини англаб етиш учун ярим асрдан кўпроқ вақт талаб қилинди. Сўз устасининг номи ва ижоди Ватанига қайтарилганлиги қувончлидир. Эндиликда Абдулла Қодирий номи ва унинг асарлари фақат Совет Иттифоқида эмас, хориждаги китобхонларга ҳам маълумдир, — деди Ўзбекистон ССР Давлат мукофотлари комитетининг раиси, жумҳурият халқ ёзувчиси Пиримқул Қодиров. — Аммо биз ҳурматли ёзувчимиз хотираси олдида катта қарздормиз. Унинг ижодий мероси етарли даражада ўрганилган эмас. Жамғармани ташкил этиш кўп сонли бирлашмалар таъсис этиш одатига шунчаки қўшилиш эмас, балки бир неча ўн йилдан кейин қаламкаш биродаримиз, ўзбек халқининг ажойиб фарзанди, қатағон йилларида ҳалок бўлган адиб ижодини муносиб баҳолашга уринишдир.**

Қозоқ адиби Мухтор Авезов уни «Совет Шарқининг энг буюк ёзувчиси» деб атаган эди. Ойбекнинг таърифига кўра Абдулла Қодирий «Ҳаётни кенг миқёсда тасвирлай оладиган тўла маънодаги реалист ёзувчидир». Драматург Иззат Султон эса «Абдулла Қодирий ўз сатирик қаламини ўз халқини, тараққиётни унутиб шахсий фаровонлиги тўғрисида ўйлайдиган кишиларга қарши, ҳар қандай расмиятчилар, муттаҳамлар ва ўғриларга қарши қаратган», деган эди. У ҳаётлиги чоғидаёқ «Ҳақиқат ва адолат курашчиси» деган ном олганлиги тасодифий эмас.

Ёзувчи юбилейини ўтказиш кўпгина маблағ талаб қилади. Жамғарма кўп тадбирларни пул билан таъминлаш ниятидадир. Лекин у жамоат ташкилоти, шу сабабли меҳнат жамоаларидан, давлат ва кооператив муассасаларидан, айрим фуқаролардан тушган ихтиёрий бадаллар ва ажратмалар ҳисобига иш олиб боради. Ўзбекистондаги ўттизга яқин ташкилот жамғармага муассис бўлиш истагини билдирди. Уларнинг орасида барча ижодий уюшмалар, Тарих ва маданият ёдгорликларини муҳофаза қилиш жумҳурият жамияти, Ўрта Осиё мусулмонлари диния бошқармаси, комсомол Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Давлат телекўрсатув ва радиоэшиттириш комитети, «Билим» ва «Китобхон» жамиятлари, Академиянинг Қўлёзмалар ва Шарқшунослик илмгоҳлари, Ғафур Ғулом номли, «Ёзувчи», «Чўлпон» нашриётлари ва бошқалар бор. Жамғармага ёзувчи Пиримқул Қодиров бошчилик қилмоқда.

Э. ТУХВАТУЛЛИНА,
ЎзТАГ мухбири.

ХУШХАБАРЛАР

● ЖИЗЗАХ

ХИЁБОНДА ХАЛҚ САЙЛИ

Ҳамид Олимжон номли маданият ва истироҳат боғида навоийхонликка бағишланган халқ сайили ўтказилди.

Мутафаккир шоир Алишер Навоийнинг 550 йиллик таваллудига бағишланган сайилга пухта ҳозирлик кўрилган эди. Чунончи, кекса адабиётшунослар, тарихчи олимлар буюк сўз султонининг ижоди ва ҳаётининг мураккаб қирралари ҳақида маъруза қилдилар. Шоирлар, бадиий ҳаваскорлик дасталарининг чиқишлари шоирга бўлган ҳурмат ва эҳтиромнинг ўзига хос тимсолига айланди.

БОЛАЛАРГА БЕПУЛ КИЙИМ

Томошахонани тўлдириб ўтирган ўғил-қизлар Тошкентдан келган санъаткорларнинг чиқишларини самимий қаршиладилар.

Томошабинлар вилоятнинг турли бурчакларидан тўпланган, ҳар хил сабабларга кўра туғишганлардан ажраб, ота-она меҳрига ташна болалар эди. Вилоят халқ таълими бошқармаси, маданият бошқармаси ҳамда Ўзбекистон болалар жамғармасининг вилоят бўлими 400 нафар ўғил-қизга бепул кийим-кечак ва зарур буюмлар тарқатди. Кейин болалар тасвирий санъат асарлари кўргазмасини томоша қилдилар.

ҚУРУВЧИЛАР БЕЛЛАШГАНДА

● **Ғаллаоролликлар шаҳардаги янги мактаб қурилишида вилоятдаги 9 та қурилиш ташкилоти вакилларининг ўзаро кўрик-танловини қизиқиб томоша қилдилар.**

«Иш устасидан қўрқади» деганларидек, моҳир қурувчилар беллашуви ҳар қачонгидан унумли ва сифатли бўлди. Кўрикда энг яхши меҳнат унумдорлигига эришган 62-хўжаликлараро кўчма колонна жамоаси вакиллари биринчи, 61-кўчма колонна қурувчилари иккинчи ўринни олдилар. Ғолибларга «Урал» кажавали мотоцикл ва холодильник берилди. Октябрь районидаги 56-хўжаликлараро кўчма колонна қурувчилари эса ишни энг сифатли уддалаган жамоа деб тан олинди. Улар 500 сўм пул мукофоти ва ҳамда биринчи даражали диплом билан тақдирландилар.

Кўрик-танлов жараёнида жами 20 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари амалга оширилганлиги, мактаб қурилиши анча тезлашганлиги, айниқса, қувончли бўлди.

ҚЎРИҚ МАҲСУЛОТИ — ЯНГИ ЗАВОДГА

● **Зарбдор районида 25 миллион шартли банка мева-сабзавот консерваси ишлаб чиқарадиган корхонанинг ишга туширилиши хўжаликлар учун ҳам, шахсий томорқа эгалари учун ҳам катта қулайлик яратди.**

Завод қурилиши учун 500 минг сўм маблағни «Суғдиёна» фирмаси ажратди. Келгусида корхона қувватини яна уч баробар кўпайтириш кўзда тутилмоқда.

Ҳозирча, энг муҳими, деҳқонлар табиий офатлар оқибатида кеч етилаётган мева-сабзавотларини ўз заводларига топшириш имкониятига эга бўлганликларидан мамнун бўлишяпти.

Б. САТТОРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЭЪЛОН ВА БИЛДИРУВЛАР

Ўзбекистон ССР Маданият вазирлиги

АБДУЛЛА ҚОДИРИЙ НОМЛИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ МАДАНИЯТ ОЛИЙ БИЛИМГОҲИ
1991—1992 ўқув йили учун қуйидаги ихтисослар бўйича КУНДУЗГИ БЎЛИМГА

ТАЛАБАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

КУТУБХОНАЧИЛИК КУЛЛИЁТИДА — оммавий ва илмий кутубхоналарнинг кутубхоначи-библиографи, болалар ва мактаб кутубхоналарининг кутубхоначи-библиографи, техника кутубхоналарининг кутубхоначи-библиографи тайёрланади.

МАДАНИЙ-МАЪРИФИЙ ИШЛАР КУЛЛИЁТИДА — ҳаваскорлик халқ чолғу асбоблари оркестри ва ансамбль раҳбари, ҳаваскорлик хор коллективи раҳбари (халқ йўлида), ҳаваскорлик халқ мусиқаси ансамбли раҳбари, пуфлама чолғу асбоблари ҳаваскорлик оркестри раҳбари, ҳаваскорлик театри жамоаси раҳбари, ҳаваскорлик рақс коллективи раҳбари, клуб ишлари услубиётчи-ташкилотчиси тайёрланади.

Ўқиш муддати: кутубхонашунослик куллиётида — 4 йил, маданий-маърифий ишлар куллиётида — 5 йил.

МАДАНИЯТ ОЛИЙ БИЛИМГОҲИГА КИРУВЧИЛАР ҚУЙИДАГИ ФАНЛАРДАН ИМТИҲОН ТОПШИРАДИЛАР:

Кутубхонашунослик куллиётига—она тили ва адабиёти (иншо), СССР тарихи (оғзаки), она тили ва адабиёти (оғзаки).

Маданий-маърифий ишлар куллиётига — танланган мутахассислиги (соҳаси) бўйича (оғзаки ва амалий), она тили ва адабиёти (иншо), СССР тарихи (оғзаки).

Кутубхонашунослик куллиётига кирувчилар барча имтиҳонларни ўрта мактаб дастури ҳажмида топширадилар.

Маданий-маърифий ишлар куллиётига кирувчилар иккита имтиҳонни, яъни она тили ва адабиёти (иншо), СССР тарихи (оғзаки) ўрта мактаб дастури ҳажмида топширадилар. Учинчи имтиҳон, яъни мутахассисликдан эса танланган ихтисос бўйича ўтказилади. Жумладан, маданий-маърифий ишлар услубиётчи-ташкилотчиси имтиҳон пайтида қўшиқ ва рақс ижро этиши, бирор чолғу асбобини чалиши, ўйин ташкил этиши, маданий ишлар мавзуида суҳбат ўтказиши, афиша ёки таклиф билети эскизини тайёрлаши, байрам концерт дастурини тузиш қобилиятини, шунингдек жумҳуриятимиз ҳамда Ватанимизнинг сиёсий, иқтисодий ва маданий масалалари бўйича мулоҳаза юрита олиши талаб қилинади. Рақс жамоаси раҳбари бўлимига кирувчилар учун ихтисос бўйича имтиҳон икки даврани ташкил этади. Биринчи даврада классика, халқ саҳнавий рақси ва ўзбекча рақс ижроси талаб қилинса, иккинчи даврада абитуриент саҳналаштирган рақс ва коллеквиум ўтказилади. Ҳаваскорлик халқ чолғу оркестри ва ансамбли, ҳаваскорлик пуфлама чолғу асбоблари оркестри, ва ансамбли, ҳаваскорлик пуфлама чолғу асбоблари оркестри, ҳаваскорлик хор жамоаси, ҳаваскорлик халқ мусиқаси ансамбли раҳбарлари учун имтиҳон уч бўлимдан ташкил топади. Хусусан, ихтисос бўйича тайёрлаган дастури: дирижёрлик (ўз чолғусида ижро этиш, оркестр ва ансамбль раҳбарлари бўлимларида), сольфеджио, фортепиано. Халқ театри жамоаси раҳбари бўлимига кирувчилар ҳужжат топшираётганларида бирор драматик асарнинг режиссёрлик таҳлилини ёзиб топширишлари шарт. Ихтисос бўйича имтиҳон масал, монолог, шеър, этюд ва бирор ҳикоядан парча ижро этишдан иборат бўлади.

Олий билимгоҳга кирувчилар ҳужжатларини 25 июндан 15 июлгача топширадилар. Кириш имтиҳонлари ва қабул қилинганларни рўйхатдан ўтказиш 16 июлдан 5 августгача расмийлаштирилади.

Ўқишга кирувчилар ўрта мактабни олтин (кумуш) медаль ёки махсус билим юртларини имтиёзли диплом билан тамомлаган бўлсалар, аввало танлаган ихтисослари бўйича имтиҳон топширадилар. Шунда улар 5 (аъло) баҳо олсалар, бошқа имтиҳонларни топширишдан озод қилинадилар, айни пайтда 4 (яхши) ёки 3 (қониқарли) баҳо олсалар бошқа фанлардан ҳам имтиҳон топширишга мажбурдирлар.

Кутубхонашунослик куллиётига кириш имтиҳонларининг учаласи ҳам танловли ҳисобланади. Маданий-маърифий ишлар куллиётига кириш имтиҳонлари қуйидаги системада ўтказилади: Оркестр ва ансамбль раҳбари, рақс жамоаси раҳбари, хор жамоаси раҳбари, халқ мусиқаси ансамбли раҳбари, пуфлама чолғулар оркестри раҳбари бўлимларига кирувчилар учун ихтисос ҳамда СССР тарихи фанидан бўладиган имтиҳон танловли ҳисобланади, она тили ва адабиёти (иншо) имтиҳони танловсиз ҳисобланади, яъни бу фандан қониқарли ёки қониқарсиз баҳо қўйилиши кириш имтиҳонларининг умумий балига таъсир этмайди. Қониқарсиз баҳоланганлар эса имтиҳондан ўтмаган, деб ҳисобланади. Маданий-маърифий ишлар услубиётчи-ташкилотчиси, ҳаваскорлик театри жамоаси раҳбари бўлимига кирувчилар учун ихтисос ҳамда она тили ва адабиёти (иншо)дан бўладиган имтиҳонлари танловли ҳисобланади, СССР тарихи имтиҳони танловсиз ҳисобланади.

Имтиҳонларни муваффақиятли топширган, имтиёзли гувоҳномага эга бўлган истеъфодаги ҳарбий хизматчилар, етим болалар, ота-онасиз тарбияланганлар, шунингдек тиббий меҳнат экспертиза комиссиясининг хулосасига кўра билимгоҳда ўқишга рухсат берилган 1 ва 2 группа ногиронлари танловсиз қабул қилинадилар.

Олий билимгоҳга СССР олий ўқув юртларига қабул қилишнинг 1991 йилги қоидаларига асосан танловли имтиҳонларнинг натижасига ва болалар сонига қараб қабул қилинади.

Олий билимгоҳга қабул қилинганлар мавжуд умумий қоидаларга биноан стипендия ва ётоқхона билан таъминланадилар.

Олий билимгоҳга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари лозим: ариза, фуқаролик ҳақида ҳужжат (паспорт), ҳарбий мажбуриятга алоқадорлиги тўғрисидаги ҳужжат шахсан кўрсатилади, ўрта маълумоти ҳақидаги ҳужжат, соғлиги тўғрисидаги 086/У намунадаги маълумотнома, 3х4 см. ҳажмдаги 6 дона фотосурат, иш муҳлати кўрсатилган меҳнат дафтарчаси кўчирмасининг нусхаси (агар меҳнат дафтарчаси бўлса), таржимаи ҳол.

Олий билимгоҳ манзили: 700164, Тошкент шаҳри, Яланғоч даҳаси, 127а-уй.

Телефонлар: 62-03-23, 62-03-24, 62-38-33.

●

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг
ТУПРОҚШУНОСЛИК ВА АГРОКИМЁ ИЛМГОҲИ
1991 йил учун аспирантурага қуйидаги ихтисослар бўйича

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

тупроқшунослик, агрокимё (кундузги, сиртқи).

Аспирантура тўғрисидаги Низомга мувофиқ расмийлаштирилган шахсий ишлар ва танланган соҳа бўйича ёзилган реферат қуйидаги манзилга юборилсин: 700179, Тошкент шаҳри, Қамарнисо кўчаси, 3-уй.

Телефонлар: 46-09-50, 46-07-23.

Тошкент давлат дорилфунуни раҳбарияти ва ижтимоий факультетлар фалсафа кафедраси жамоаси профессор А. Т. Аюповга опаси

Ҳанима ЮСУПОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«Совет Ўзбекистони» рўзномаси жамоаси, партия ва касаба уюшмаси ташкилотлари рўзнома таҳририяти бўлим мудири Ю. Бердиевга акаси

Улаш ОВЛАЕВ

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этадилар.

Бош муҳаррир Р. РАҲМОНОВ.

Рўзнома таҳрир ҳайъати: Ҳ. ИКРОМОВ, Н. М. МАЖИДОВ, С. МУҲАММАДЖОНОВ, М. Қ. МУҲСИМОВ (бош муҳаррир ўринбосари), Т. Н. НАЖМИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари), В. Т. ОДИЛОВ, М. Қ. ПИРМАТОВ, Р. Қ. ТУРСУНОВ, Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ, А. С. УСМОНОВ, М. ҲАЙРУЛЛАЕВ, Ж. ХОЛҚОСИМОВ, Э. С. ХУЖАЕВ (масъул котиб), М. ШЕРБУТАЕВ, О. ҲИКМАТОВ.

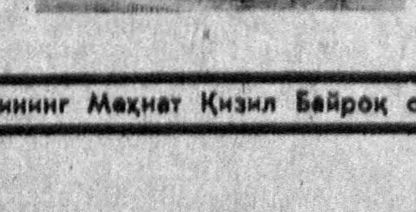

БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲИМИЗ: *700000, Тошкент—ГСП, Ленинград кўчаси, 32.*

БЎЛИМЛАР: муштарийлар фикрини ўрганиш ва хатлар — 33-21-43, 33-54-55, 32-53-16, 32-53-21, 31-11-49, 32-54-06; қайта қуриш ва ижтимоий адолат — 32-55-70, партия турмуши — 33-34-69, 33-38-55, 32-53-97, 32-57-19, саноат, қурилиш ва транспорт — 33-47-80, 33-81-48, 32-53-14, 32-54-09; қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 33-07-20, 32-53-15, 32-53-70; совет қурилиши — 33-15-29, 32-57-20, 32-54-18; фан, маданият ва халқ таълими — 33-44-51, 32-57-21; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 33-12-56, 32-54-35, 32-55-16; ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17; аҳлоқ-одоб — 32-54-29; фельетонлар — 32-54-54-27; безатиш — 32-57-22.

УЗ МУХБИРЛАРИМИЗ: Андижонда — 4-48-85, Бухорода — 3-96-12, Гулистонда — 2-63-48, Жиззахда — 3-31-86, Қаршида — 3-25-79, Наманганда — 6-54-11, Нукусда — 2-42-62, Самарқандда — 35-22-90, Тошкентда — 32-53-20, Урганчда — 6-80-04, Фарғонада — 6-90-89.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»
(«Советский Узбекистан»)
Орган ЦК Компартии Узбекистана

Нашр кўрсаткичи 64583.
Буюртма № 5561.
Босишга топшириш вақти — 21.00.
Босишга топширилди — 21.00.